دَ غني کلیات

Ketabton.com

غني خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشې

۱۳۶۴

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم

تسلی (۱)

د نعمت نه په جهان کښې څوک خلاص نه شي — چه آسمان وي کله کله وريځے
چه کُلم صلوي په مېښ مړ نه خپليږي — چا غړلي دي ښنو ښکونو مزے
د قالين برابري به کله وکا — که مزار په ټکه شي ټکعبان او بورزے
که د مچو په ډېرۍ کښې ته يو لوند ئے — کمان مکو چه تمبه او نه سوځے
د مړو دانو کارد پلک خواب په سوک کړي — هسے چکه ئے ژړا لکه د ښځے

چه وخت راشي سنبه زړه تش کړه غني خانه
خود قهر به لړمو کښې پټ پټ سوځے

آبي جهاز - نلهيرا
جولائی - ۱۹۲۹ ع

(۱) دا زما اولني شعر دي چه د څوارلس کلنۍ په عمر کښې ليکل شوي دي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال

نه م ستا د انزري شوندې دي پکار — نه د زلفې دې وال وال لکه ښامار
نه د بڼې په شان د نکه غشي غوارم — نرګسي سترګې نه دې که د خمار
نه غاښونه دي لعلونه د عدن — نه ننګي د نے غوټه شوې لکه انار
نه پستې نه سربندې په شان خبرې — نه وجود لکه د سرو دے وضعدار
خوږوشي راته وبنه دلبره! — د لاله په شان د زړګي غواړم داغدار

یو دوه او بڼکے چه د غم او محبت وي
په پلکونو به لعلونه توے کړم زار

آبي جهاز. نلهړا. جولائي ۱۹۲۹ع

خانان

عجیبه دے ده خاني عجیبه دے ده خواني — ای پښتنو! پوه نه شوم په ورانه به وداني
دا د لاسي تو منزلے، چه خپل سر ورو به نے مغانی — پیژنګي ته خو هنګ نه نے چه کړلي پیژواني

چه تاکي نے پرپړي وي، په چوړ نے کښے زمري دی
ناست د مجبوري په تخته، د خانانو ئې ثاني

واني پلار م بهادر و، او نیکه م سکندر و — چه خانانو سره ته وکړے بس همیش وي اماني

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په غریب همسایه نړوي، یا په منځه زور وروي
د جنګ په وخت کښې پټ کونج ناست وي، خو د جنګ ئې ارماني
غني: نه د روي دوا شته، نه طبیب ورله ویلې شي
د خدای قهر پرې لګیا دے، چې زر زر ئې کړي فاني

افسوس

زما ستا سره یاري ! — وه د مار سره خواري
ګلابي ننګې ستا جانه — وے سکروټے انګاري
سوزیا مه زړه یا مه — د ښکتیا زړه وم آزاري
په ژړا ما خندلے — ستا سترګے خماري
آخر ګل م خزان یووړ
عبث ما وکړه خواري

ژاک

په تکلیف کښې دیو دوست نګړو آواز — د تیارو خوږ د غم ښکلي ساز
سوي زړه م یو ځل آسمان ته وکړو — فرښته ترې نه چل نه کړي پرواز
ګوره ګوره دا شراب زما د اوښکو — هر یو ګوټ ئې لري یو غم او بیان
بے پروا زما د عشق په خندا
آ د خاورو کلمه! ته په څه کړې ناز

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

که خیر وي

ستا کوڅې دي پېژنګیه: زموږ سینې　　زموږ وار به یو ورځ و وینې وینې
داستا حال د کمال به زوال شي زوال　　د ربه کړو د غیرت د جرأت نمونې
دا زموږ ځکه چه نهر ژاړي نن　　د دې اوبنکو په ځای به څي ستاسو وینې
او به رو روشي د ب بیا لاهو کړي وطن　　دا سیلاب به یو ورځ لاهو کړي ستا چمنې
د قسمت د غونډې لاندې نن زموږ سبلته
نن زموږ جګر سبا ستاسو سینې

حال زما

خدایه زه یم بد نصیبه، که جهان کښې وفا نشته　　غم مې تا و زړه نه غریبه، یو ذره پکښې سا نشته
د ک جهان زما ته صحرا شو، آباد ملک راته بېدیا شو
خدایه دا کوم رنګ زما شو، زه مجنون او لیلا نشته
چې جوړې جوړې یاران، ما بنام سیل له شي روان
زما مل دي بس ارمان، بې دې څوک زما نشته
نه معشوق څوک زده لرمه، نه معشوق زه د چا یمه
هر یو دم یم بې همه، زما زړه کښې خندا نشته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرینبوم زه نوی دوستانو، هیر کوم زه زړو یارانو
زه زخمی کوم ظالمانو، دے پرهر له دوا نشته
خدایه! تا ته کوم سوال، تا ته وایم د زړه حال
روغ مې کړے زړه کی جلیل، بے د دے مې دُعا نشته

که

که مې سر د زړه صلاح وی او دیلی
زه به ناست وم په پیرس امریکن نه!
که زما خیل پیدا یش کښے څه اختیار وے
زه به وم آزاد چرته، خان پښتون نه!
.... که قبول الله ما ته سپاره (۱) کړل
زه به خائے کړمه دوزخ خپل وطن نه!
د غنی د زړه که یو رگ مې ژوند ئے
ده به کړل ویرونه شعر او سخن نه!

د وصال مزه

د وصال مزه که مانه وے ښکلے
په فراق به تراز له وم خوشحاله
اول ړوند وم تا بینا کړم بیا دې ړوند کړم
خکه نه ړکوی ژوند مزه او س ماله
چه په شا تو باندے وپائی عمرونه
شمکی به مزه و د کاندی بیا چاله
شه بخولا د خدای د پاره زما کله!
خوږ زړګی مې د لالئ راوړے تاله

(۱) یعنی ماته د سپارل.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلستان د خوشحالۍ کښې تل تل خاندې
ته خبر نې د غریب بورا د حاله

یار مې واخیست رقیبانو، لیونی شوم
عبث خلک راولي طبیبان ماله

دا مرض نۀ ماله زړه کله ونیکے ستني
ما په دیسو دے لوے کړی څو څو کاله

دا مثل دی چه داور علاج په او ور شي
نه جوړېږم نه جوړېږم بې وصاله

چه آخر په ژړا خوار غني رخصت شي
ور له وشلوی کفن دیار د شاله

ثنا

چا ته غر کړے اوری چا ته پوله کړے غر
هر ذره تا ته معلوم هر راز تا ته ظاهر

د کافر ته آقا ، د مومن ته مولا
ته جیزس برهما، ته یزدان ته الله

لارے ستا د محل بکے خو اوږدے دخوک ورے
مسافر ستا ددې، هر امت هر سرے

هر هیوادی لا زمانیغه، ستا د خطا
خوک دے لږ خوک دے ډیر خو د جمه بنتیا

که انسان دے پیدا، بیا پادشاه د دنیا

مرحبا، مرحبا، مرحبا، مرحبا

مورے

چه غم نۀ یم د زړه نه شی چا پیره
اور د خلکو بد خوئی د حد نه تیره

ستا موسکی سترگے م تل وی مدد گارے
ستا لیا دیا د هر بلا دکړی ما نه هیره

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بانېرې

بیا شروع شولې په ما د غم چپې　　بیا یې خوب بې آرامه شوې شپې
یو خوا رند یو خوا ساقي یو خوا شراب　　بل خوا کوټ کښې زاهد اروي تسبې
په لوګي د عنبر او د واره تودېږي　　چه عالم نه کړ جلیا تپې تپې
غني: خوبه دارمان په لمبو سوځې　　خوبه وي دا د فراق سره تپې
د ځوانۍ اختر دې لا نه کړ یې څه کړې
منبه بوي چه په دیوال نه وتپې

بهار

کړ شروع بلبل چغار　　او د بودا فقیر ستار
وی (*) غزلې یو تار　　شو موسم د نوبهار
ښکلې ښکلې سبزه زار
شو موسم د نوبهار
غوټۍ ميغلې کړي خندا　　عاشقان کړي مشغولا
بې خبره د دنیا　　ځنګ په ځنګ سره دیار
شو موسم د نوبهار
ګل چمن نه نار زار

(*) دی: ولي.

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

معشوقې شوې مغروره ستر ګې د کتل د نوره

داشنا سره مخموره په مستۍ کوي رفتار

ګل چمن ترې نه زار زار

شو موسم د نوبهار

شو بدل جهان د رنګ رنګ شو تول جهان په رنګ

ښېبي دیارنې چنګ په چنګ زړه زما د ګلزار

ښکلې ښکلې سبزه زار

شو موسم د نوبهار

سره ګلونه شین اسمان پاک بښیښته[*] ځلین اسمان

لږ شان نتې رنګین اسمان یا سپوږمۍ باغ دیار

ګل چمن ترې نه زار زار

ټول وطن ترې نه زار زار

کوره ستر ګې وهي ستوري یاره! راشه په دې لوري

واره غلې غلې ګوري شو موسم د نوبهار

ښکلې ښکلې سبزه زار

ګل چمن نه زار زار

سپوږمۍ ټول وهي کډېږي او دستور ولاس پرېږدي

اوس ښکاره شي اوس پټېږي دوړ یې خوبه ګلزار

(*) ښیښته : ښایسته

A .S.K B

ښکلے ښکلے سبزه زار

شو موسم د نوبهار

غني ناست د سیند په غاړه — د غمونو ترے تاو جاړه

څه به کړي سپوږمۍ واره — څه فقیر څه نے ستار

ښکلے ښکلے سبزه زار

ګل چمن نه زار زار

اې د هر چا دلبره

مخ دے تابانه ستا — سترګے روښانه ستا

حسن بے شانه ستا — زړه دے دلګیر کړمه

ماښام د سیند په غاړه — چېره دنیا وېجاړه

ته وے ښایسته ولاړه — ګل دے په ویر کړمه

* * *

اے د هر چا دلبره! — اے بے وفا دلبره!

شه بس زما دلبره! — ظلم کول وران دي

هسے نژدے هم لرے — ستا سترګے کړي خبرے

خو مو دے ښایسته بشرے — تا ته کتل ګران دي

* * *

ګران مے زړونه دویر شو — د زړه مارغه مے ګیر شو

لاړو بهار تیر شو — عبث فریاد کومه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو یار شولے ته — په بله لار شولے ته
منکار د دیدار شولے ته — خو به دے یاد کومه

* * *

زړه دے صفا د غنی — قصه رښتیا د غنی
مینه بلهاد (۱) د غنی — جانانه! اتبار وکړه
راشه جانان شه دده — ورو وکے خان شه دده
یو ورځ میزبان شه دده — دیرے نے مدار وکړه

غزا

مسلمان په تن غازی ؤ — که هندو باندے غزا ؤ
وی (۲) کښے ته ټینګ نه یم — خو مولے تیپر ته واوه

خان

خان راغیستی دی ملا پسے خوبارے — خپل کور هم کړه خه پرده ی غونه زارے
بل ته وائی د حرص وباسه غامنبو نه — او خپله سوان په لاس تیر وے دارے
ملک وطن خپله وران کړے بل بدنام کړے — ملایان دے د کړه قانځان خوار خرابے
چه خپله په بیه قام خر خوے ته — بیا په کوم مخ په ملا کوے پیشارے
چه خپله دے د مخ کال کښے نی (۳) وینځلی — بل ته صه وایه زړکیه! چه پوارے

---

(۱) ویره. (۲) وائی. (۳) نه دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته اول د صاحب پرېږده سلامونه　　بیا په ده سره سایه پرېږده په ولاړے

د غني نصیحت واوره او س خان سم کړه

خولے لنډ راځي بیا بیا تو کلي لاړے

اتفاق

ملاوانی مغربي تهذیب کړي ګوري　　وکیلانی مونږه غواړو اصلاحات

دهقانان وانی های افسوس بازار لا موکړه　　سرکاران وانی چه لبن ټیکس به کړو مونږ زیات

بوډا پلار روانی فیشن د بچو کار دے　　کالجي زوی وانی په کار دے مساوات

دنیاوانی علم لاړ د ترقۍ ده　　منکل وانی د ستا و پلار نه ژ بقراط

باچاهان وانی آزاد داخیل وطن کړي　　ملکان وانی اول دا کړه حوالات

غني وے که ما د زړه خبرے وو ے

پښتانه به م په سر لګي کړي مات

انسان او فطرت

زمانه ده د خوشحالی تازه چمنو　　چار چاپېره تړے باغچه دیا سمنو

دلته زرګے هلته سوی بوراکان دو　　یو خوا کوت کښې په خندا شینکي طوطیان دو

و ی په منځ کښې فوارے د امیدونو　　دیارانو د دوستانو نبیسته جنو

ځوک به تړ تړے تړ لاهے د تیزی نه　　ځوک به پوته قلاے شو د خپلخانے

A .S.K B

عزت دا چه په ظرف ته خوشحالي وه — خوشحالي که خوشحالي ؤ د مالي (*) وه

خو خبر وم چه خزان به هم برباد کړي — دا زما همیش خندان زړه به ناښاد کړي

ای ظالمه اے کمبخته ابے داده ! — اے زمانه خوشحالي د سر جلاد ده !

دا بنیسته بنیسته ګلونه لا غوټۍ دي — په دوی مه خاورې کوه دنیا آباده

خدایه دپاره خدای دپاره رحم وکړه

دا بنیسته بنګلے وړه باغچه زما ده

غم

که زه نه یم خوشحالي به چېرته وي — که خزان وي د مالي به چېرته نه وي

که بلبل ته لا اخوشه نکهت بوا ور کړه شي — کښته کړي نه وي کالي به چېرته نه وي

دا الله هم په قدرت د حکمت ډک دے

دا انسان عقل لا نه پوهیږي هلک دے

لندن

دا روش دے د دنیا

چه ترمخ شي د چالړے — شي د زړه نه هم فنا

ګیله مه کوه د چا نه — دا روش دے د دنیا

د دوی لاړے م دي یادے — ما بنام تېر شو اوس سبا

بس مانور غولو ے نه شي — د زاغانو مشغولا

(*) مالي = مالیار، باغوان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورورہ : کلک ختک شوم　　　چہ راپورے داتمک شوم
دقسمت پہ تمال تالئ خورم　　　کلہ خہ کلہ راخہ :
ھم پښتون یم پہ نسب　　　بدل اخلم دمرد ب
چہ زے (۱) میرشوم زہ بے میرکرم
داروش دے د دنیا

لندن

ازبیلتہ

زما میر بہ نہ شی ستالبان منبیستہ　　　نہ دسہ زرہ پہ شان زلفان بنیستہ
نہ خند ستا غلے غلے زما خوا کښے　　　ستا شنو سترگو بہ کہ تول جہان بنیستہ
فرښتہ بہ وگورہ خے، د شپے حورہ　　　چہ دیدن لہ بہ دے جور مرخان بنیستہ
مغہ لاس بہ لاس زمونږ د باغ سیلونہ　　　مغہ شین د ستورو د آسمان بنیستہ
دا تل دی چخہ تیرشی مغہ میر شی　　　خو میرنہ کرے شو ستابان بنیستہ
خدایہ : بوخے داخزان چہ بہار راشی
بیا زمونږہ د مینے شی جہان بنیستہ

لندن

زوراور

اوہ دغمہ م شو سپین دستر گو تور　　　وسوم خادرشوے ایرشوم لکہ سکور

---

(۱) زہ ئی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې بلبله! که ژړا کړې ماله راشه — ګنې خوله کښې خاندې و خندوه نور
سوې لوې لوغړې پتنګ و وې خلکه! — راشئ وګورئ زه نیم سوې په اور
لاله و شهیدو سترګې کړې منګته — بورا ولیده راپریواته نسکور
غټې سترګې د نرګس اوښکو لاهو کړې
په لمبو شو د مور دومر شوې اور

لندن

د تورې فریاد

چا کړو خرڅ خپل دین ایمان په جینکو — چا په مال چالتش په تمه د روپو
چا بدل کړه په ملک چا په شرابو — څوک ناسے د مولخلي په تسپو
مونږ ځانه کړل په نوم مونږ لقبو نو — د صاحب د پنبو په ځای مو وتپو
اوس نو مونږ نه شو خوړے نه بنګالوله
تش شپیلۍ ته لګو وا د (۱) الکه د سپو

جته

بې تعلیمه ښځه غوا ده — سخو کتوله بې بها ده
نه ورانیږي نه سمیږي — بس پوشي یوه بلا ده
خوله یې ژرنده نه و دریږي — د چړ چڼو مشغولا ده

---

(۱) وهو.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړئې ويران لوړئې ناوړې   خو دغواړې ښه پروا ده
پروا ده دخدای رحمت دی   په طاعون دی پوره باده
په کالونو ښکلې کيږي   دابد خو يه دلبر باده
په کيلونه ستړې کيږي   تل ويرونه دی غوغا ده
فلانې دا سې فلانې دا سې   دا ئې کار دا ئې سودا ده

وائی غني مين په غوا
چه دروغ دی که رښتيا

خرمستي

مسام شو ليه ماته نيمه لاره کښې شوم پاتې   خوانئي شوم مراد د بيو پارته پرې شوم پاتې
بلما به خندا وجونې ښکلې سره بلبلې   بيا اشنا خيل شوم ويم (*) شليلي تنبل ته غږلې
ستار شو تار به ورته لوې دربار پرې شوم پاتې   مسام شو ليه ماتيمه لاره کښې شوم پاتې

ده لويه م سينه م اينه سکرې چلبانړې
اوس ستړي مسافر به لوی سفر خه يوازې

ستی شه دا مستي کړه کاره پرې شوم پاتې   مسام شو ليه ماتيمه لاره کښې شوم پاتې

ياتلمه الوتمه پر قبله مه اورد وم اود
سپيره پاتې ايرې شوم په زړه سو په يخ تور

شه ورک دابو داتو دبخ دپاره پرې شوم پاتې   مسام شو ليه ماتيمه لاره کښې شوم پاتې

(*) ويم ، وايم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترانه

کړم به خپل وطن د ټول جهان د ننداره رو ملک به کړم آزاد

نه جوړیږي بې زما د وینې دا دارو رو تل به وي ناښاد

یا چه ځان قربان کړم په وینو نې سم ودان کړم

یا چه نې سم جوړ کړم یا چه نې سم وران کړم

ځکه چه بیا نې وینې دا انقلاب کړو په نارو رو هسې شو برباد

کړم به خپل وطن د ټول جهان د ننداره رو هسې شو برباد

واچوي نهیستمو ورد (۱) [ځي] سر به په وینو سره ور دي

کوړي مو نن تنخپل بر دي نن به ښي ننگا لهر دي

ځانان د ننگیالي تورې لاړو رو (۲) یا ورخت دی د مراد

کړم به خپل وطن د ټول جهان د ننداره رو ملک به کړم آزاد

څه به کړم بې ننگه قام څه به کړم بې جنګه قام

وینو کښې رنگ بنگه قام څه دی د بې ننگه قام

یا به پړې لوګې شم یا به نې جوړ کړم بې دار و رو دا وطن بر باد

کړم به خپل وطن د ټول جهان د ننداره رو ملک به کړم آزاد

---

(۱) لباس، دریشي. (۲) مخفف د دلاور.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعا

خدایه! ستا ورته دنیام نه ده خوښه　　　مالداره کړه بخیل لوی جهان کښې برخه

چه کوم ځائے کښې بے ګناه ګناهګار نه وی　　　چه کوم ځای زنځیرے د اغیار نه وی

چه کوم ځائے کښې وی بے حسه احساس　　　چه کوم ځای صبر زړګی وی لوټ خلاس

چه کوم ځائے کښې فریاد نه اوروم د کوندو　　　ماشومان یا پټو کړو پیسے په منډو

چه کوم ځائے کښې نه مذهب شته نه قانون　　　نه عشق شته نه وصل نه نه بیلتون

چه کوم ځائے کښې وازے سترګے نابینا وی　　　چه کوم ځائے کښې یو شان نن پرون سبا وی

چه کوم ځائے کښې که بادشاه وی که ملنګ　　　لیرے تخت او یو تاج یو ئے پالنګ

چه کوم ځائے کښې مال اولاد دوستی بیکار وی　　　چه کوم ځائے کښې نه کاروان شته او نه لاره

سترګے سترګے م کړے پټے　　　یا الله

زما خوښه نه ده ستا وره دنیا

زړه او سر

نن بادشاه سره په جنګ شو لوړ وزیر　　　غصه عقل شو په لارو د ضمیر

وے عشق مه کوه دا پیغام دے د مرګ　　　زړګی وے نه! عشق آرام دے د زړګی

دا د پاک الله صفت دے　　　د ده نور د ده رحمت دے

دا په دے مځکه جنت دے　　　د مغنی جنت نعمت دے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا له تولولې دولت دې　　　دا باني د شجاعت دې

بې له دې به جهان سپوړ وي

بې نمکه لکه کور وي

سړی:

چوپ شه چوپ شه اې نوکره د بتانو!　　　اې غلام د تورو زلفو سرو لبانو
تورې زلفې دې د یار د غم تیارې کړې　　　سرو لبان دې د دوزخ کوره د شیطانانو
د ګناه مار پټ په دې کلو کښې ناست دی　　　له جنته غورځولې دي انسانو (۱)
لیونی دې کړ مجنون فرهاد دې ورک کړ　　　ښارونه دې کړې تباه د بادشاهانو
دې بدنامه زلیخا په ټول جهان کړه　　　د مغولو کور د دې د لاسه ورانو
چې زما سره څوک مل وي تل یادېږي　　　څوک سقراط د زمانې څوک بقراط څوک لقمانو
عمر څوک وو ماران څوک وو ماموران څوک وو　　　له هر چا ولي باشاه (۲) لوې سلیمانو؟

عالمان پیغمبران زما دوستان دي

عشق دې کار د لېونو یا هلکانو

زلیخا:

مکره لا پې د ځان نه ږم دي په کار　　　عطر وائي څپل قیمت چوپ وي عطار
راته ښکاري ته ئې ړوند په بینا سترګو　　　یاره وومېږه خو کړې مکر ئې مکار
ته انسان ته ښیئې لاړ! په جهان کښې؟　　　د جنت انسان ته مینه ښیئې لار

---

(۱) د قافیې په لحاظ ځیې او مفرد املا په یو شکل ولیکل شوه. (۲) باشا: پاچا، بادشاه.

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آدم نه دګدراز پوښتنه وکړه — تول جنت ئے کړ په ده باندې نثار
یا تپوس د ارني موسی نه وکړه — لاړشه وپوښتنه یو ورځ د حرا غار
د مجنون یا د فرهاد نه سلا واخله — یا منصور ته وایه ولے شوے په دار
منصور ځان کښے موسی طور کښے نور لیدلو — پښتو کوم لیلی مجنون کړ بے اختیار
یو معشوق په بل بل رنګ په بل بل باس کښے — خندوي او ژړوي هزار هزار
جلال یو دے جمال یو دے کمال یو دے — هر عاشق ئے وینی خ کښے د خپل یار
لکه څنګ د نور په زور سپوږمۍ بلیږي — داسې ښیني معشوق نور د رب غفار

څه که خلک لیونی غني ته وائي
ویرنه پیژني غني خپل یار هم نور د یار

(اتمانزی)

کونډه

کونډه ناسته په ژړا سر ټکوي — چه زامن ئے په ګولو شو شهیدان
کور ئے کور شو تیاره د یوے ئے سرے شوے — کورکاټو کړل فنا ښیسته ځوانان
د ژړے ډېرے بچی سرته دوه ناسته — په ویرو نو لړزوي ځمکه آسمان

آے زما د کونډې ملا لو خدایه!
آے منصفه ازما د انصاف خدایه!

رحم وکړه په سپین سر تا ته ژړېږم — دا زما وسیتے ګلاب رانه مه بیایه
دا یوه څانګه زما د تالا باغ ده — دا لالے زما مه بیایه له دے خدایه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دې ورک کړل په کولو د کوڅو کانو — دا زما وروستي بچي پرېږده اې خدایه

دا زما د سوي زړه یو قلار دی دې

که نه اخلې نو ځان خاتمه وایه

دا زما د کور ښځه ملایوه مساده — کنې بیا ماتم لاړ د کور روښنایه

الله رحم په سپین سر د بوډۍ وکړه — مړ که راغې خلاصې کړه له ګریان

د بچي په سینه سا درکړه عاجزې — بوی تر لاړې تش ګل شو پاتې په میدان

په آسمان کښې فرښتې په ژړا سهې شوې — په سجده پرېواته تول پیغمبران

د عشق نور

د آسمان د سوري لاندې — او د ستورو مشغولا کښې

د یخ سینه په غاړه ناست دی — دوه یاران مشغول سلا کښې

د سپوږمۍ زړه شو خوشحاله — په خندا ئې لاس کړ پورې

د عشق نور ئې مخ وا خود کړه — په بلبل کښې په لالا کښې

خوشحالي ورته ورکړې — چه ذره د باغ سیل وکړي

او دا دواړه یاران بنګل کړي

د سر د ستورو مشغولا کښې

(اتمانزی)

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې زړه

اې زما د زړه بلبله ولې ژاړې؟!		ولې خپه پسې خپه څه شې غواړې:؟

څه د پلاره دې د بوستان د عشرت پرېښو		څه د یاراڼو دې د غمونو لتې (۱) جاړې

دا ته بنکارې چې ورباندې شیدا شوې		خلکه نه و دې نغمې کوټ کښې ولاړې

دا ته څه وې؟ چې یورپ کښې دلبرې		د رقیب یارې کړه جوړه چې ته لاړې

دا یورپ دې جینکو کښې وفا نشته

بې وقوفه! ته د مړو نه مستې غواړې؟

(اتمانزی)

ته او زه

ته د مړه د خوبندوکښه رو نې		او زه د خپلو مشر رود یمه

خو په بنایست د ټولو مشره نې		خلکه هیش زه پروت نسکو یمه

ته نې ګلاب په شکل او فطرت		او بل زه یک ګیکر ازغی یمه زه

خوږ د ګبین نه خوږ دې ستا لذت		هسې بېخونده مزې یمه زه

لکه دستورې ته نې کل د آسمان		د جهان د نړه کښې د زړه عکس نه یم

د شپیلۍ ساز پسې یم ګلروان		ګله په زړګو کښې ستا رقص نه یم

ته د سحر په شان منبیسته او څه		زه د ماښام په شان غمګین او ستړې

---

(۱) لتوے.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشه په ژوند د شراب ستا د برخه — زه په وسواس خوړلے شوے مزے

ته د سپوږمۍ په شان موسکۍ هوښیاړ — او زه د لمر په شان سوزېږمه تل

ته د لوړۍ په شان د ګلو یاره — زه د بلبل په شان ژړېږمه تل

ته نے نسیم رازدار د ښکلو ګلو — زه ګونګه یار د رژېدلو ګلو

ته نے شبنم بے بے د نوو ګلو — او زه زوړ ګلشن وطن د سوړ ګلو

ستا په خوږ وږمه پو غزل دے ښکلے — او مړ پو ویر زما د زړه وتلے

سهېلے تا نه ده خندا زده کړے — شپیلۍ زما سلګۍ دی اورېدلے

زه مقتدی یمه او ته یم امام — ته نے مالک زما او زه د غلام

ستا د پښو ځاے زما سر د مقام — ستا ښکلے تن دے ماته بیت الحرام

زما جونګړه یوه ده ویجاړه — ګلے: راځه چه ورله ورشو دداره

ستا په ښو وېت به زما بدشي واړه — ازغی هم ښه ښکاري د ګل پیجاره

بابا ته (۱)

(اتمانزی)

ستا خطونه ټول زما ته پراته دی — زه نے لولمه شپه دو بار دو باره

ګله خاندم ګله ژاړم لیونے یم — اے زمانه بند کښے پروت غریبه یاره

نه ته نه نے غریب ته ډیر لوے اوچت نے — مصیبت دے ستا عزت ته عزت داره

---

(۱) دا یو منظوم خط دی چه غني باچا خان ته دلندن نه د خوږی ډیر شکایت آمیز مکتوب په جواب کښے لیکلے دی، باچا خان دغه وخت په جیل کښے ؤ.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای به رحم وُ نه په تا بانـدې لوږ کړې　　بل به نه زوړې په وګتلې ستا دپاره

چه په تا کښې کوم جوهر دې ما کښې نشته　　ستا نیکئ زما بدئ دواړه بې شماره

ته سالار ئې د کاروان په نیغ لاره ځې　　زه کوږ ځغلم لکه اوښ بې مهاره

ستا د زړه فوار دې که دې د مینې　　زما زړه وچ کوهے نه لري یو داره

وهم منله دې تا پسې خو ته هم لرې　　وینم ستا ایله ایله د پښو غباره

پروا نشته که په منډه ومنډه ومرشم
فقط ستا او د خپل تام د نوم د پاره

(لنډن)

خانصاحب

پیسه تک خان زما لوے یار دے زما خوښ ډیر دے
کوی لمزخونه په روژو کښے له هر چا تیر دے

ابله ورځ م په یو ځاے کښے ډیر دلګیر ولیده
ماورے کاکا ولے خفه ئے جومات د م میر دے

وئے وے بچیه! بیکاروراکړه غله راغلے
اوس دانه هسے د خفګانه روکو د هیر دی

خوشحاله زړه کښے شوم خو مخ م له خپګانه کړ دک
په یو کوټ هیڅ نه کیږی کور د بود الوے نیر(۱) دی

---

(۱) نیره وباله، نهر.

A .S.K B

بیا م تپوس په شمله دی ترې د نقصان وکړو

بود اپه سر د سترګو په خوږ زړه دا بیان وکړو

وے بچیه! ما ته هر څوک مالدار وائی
تول پولیسان را ته غاصب یا نمبردار وائی

او اماماران ته تپوس د زکات نو کوی
زما پښتانه یې بل نشته څوکیدار وائی

مولی وائی په خانانو کښې یو خان یمه زه
عبث زما لغ کښې بېزار ته څوک هوښیار وائی

غله په تمه د روپو زما کره راغلی
ما ته خپله ستهنت صیب د سرکار وائی

خو یم خپه چه په تش لاس شو لو رخصت موږ دان
اوس په قصه زما د کوره په هر بازار وائی

چه منږ کان په کښې د شپې نیزه بازی کوینه

دیو جوار په دانه هم چرته تیندک نه خورینه

ما ور کاکا: نن ورځ هر څوک د غم کاته کوی
پخپله مړی د لوږې بل نخیرا تو نه کوی

مخکه کا نه کړی یا په شو مال د بنیانا خلے
بیا په مر بلا له دعا بو کوے خفا تو نه کوی

بریتو نه غور کړی چه تونده م اوس تو ده خوره
یا تمانچه په ترخ کښې واچینی(۱) فسادونه کوی

دا غمته بر یوه پیسه کتلی نشی
کورې نمړی د جمعه ادته بیتونه کوی

نشه دده دا نلامو خرخی(۵) د پلار مله کې
تمر بې نے هم د کوره تنبتی مجه تونه کوی

خدای دې د پخپله وچته وکړی هدایت د لارے

غنو که وائی غمه وته وائی تم(۲) د کومه بلا دے؟

(۱) واچوی . (۲) تم = تمبو . (۵) خرخی : خرڅوی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورې

که څه خاورو ته دې پټ وجود ستا مورې!	ما ته یادې د هغه شان ستا سترګې تورې
مورې! ستا لاسونه ما نه نه دي هېر	چې تکلیف کښې به زما نه وو چاپېر
ستا د خولې قصې یادومه هر ماښام	د ګنجې د مړو مونږ د بهرام
ستا وهل د بل د مینې نه خواږه وو	ستا کنځل زړه ته د بل د دعا نه ښه وو
یا چې ما به ډېر خراب وکړل کارونه	او بابا به لړزول ځمکې آسمانونه
ته به وې زما ملګرې د زما مل	او زما سره به تا ژړل
مورې یاد دې ما ته آوروکې تمال	چې تا زه به نه نکولم کال په کال
ستا جوتې جوتې سندرې ارخندا	چې به سپک لکه د باد کړو زړه زما
یا چې ما ته به له قسمه شوې په قار	زما اوښکې به دې بو تلې په زار زار
مورې یاد دې ما ته واره اخترونه	چې به تا په ښکلي مخ کېښول خالونه
په جګرو به دې زه کړمه پاک ښایسته	ما به خان کړلو په ختوابته
تا به وو هلم بیا به دې کړم ښکل	په خندا به دې زما کنځل زغمل
ما ته یادې د هغو شان ستا موسکې شونډې	ما ته یادې د هغه شان میلو ته منډې
چې ماښام به ستړې کور ته راغلم زه	ستا په غېږ به الله هو به شوم ویده
مورې! ما ته یاده شپه د یوه تور ده	چې زما د وجود ګرم له سره اور ده
زما سره کښې وُ شغار د جهازونو	او غوږونه مې ګانه په آوازونو

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما مورې! ته تا به وسې قربان، — زما ځوانۍ، ته به تا کاوه ګریان
مورې! ما ته یوه بله ورځ ده یاده — چه زمونږ کور لوږ زیل لوله فریاده
وه دریغ شان ستا تاوده لاس نازنین — ګلابي ننګي ستا وه بې رنګه سپین
ته موسکۍ په خوب ویده وې پاخیدې نه — ما زړه دې ته او ته را وېښېدې نه
ما وې مورې! مورې! تا ته قربان، وینه وې — وې پر ته خاموشه ګل په خزان سوې
ما زړه او ته ویده وې خندیدلې — ما زړه او تا پوس نکړو چه ولې ؟

ګرچه خلو روکښې دې پټ وجود ستا مورې!
ما ته یادې هغه شان ستا سترګې تورې؟

ګل که یار

آې زما د سترګو توره! — اې زما د زړه قراره!
اې زما د سر ګلابه! — اې زما بنایسته یاره
په زاري د ره ته ولاړ یم — یو نظر را باندې وکړه
ستا زیارت له یم راغلې — مسافر یم په لاره
مال دې حسن ته امیره — او زه خوار او زار فقیر
د بنایست زکات دې راکړه — اې زما مهر نګاره
ته بلبل ته منیسته ګل یې — او پتنګ ته رڼا وې
خوله دې وسپړا ګلاب ګله: — تول پر آته دي بیقراره

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په پانو دا شبنم دی زما په سترګو نم
ژړوی مام هر دم ستا ازغی تیره بیشماره
د هرګوم زه د زړه وینے چه ستا پانے شی رنګینے
دا ستا سرے شونډے مینے
شوګ دے وینو په داره

لیلیٰ

په پالنګ ناسته لیلے په لاس کښے اوبه غیږ کښے ستار
سترګے د کے د پرسان او انتظار نه دیار
د مرا او کل په شان نے مخ زیړ ے زیړ ے شان دے
ول ول نے زلفے ترے چاپیره لکه تور ښامار
واره واره ښیسته لاسو نه د خفګا نه مره دی
په چو په خوله د عشق سانډونه ومی هر یوتا ر
لیونے نمر په زیړو سترګو دے سترګے لټی
ورو ستو ملکئ کړی رورو مری لکه د غم بیمار
خوردے سترګے د بل چا د سترګو نور غواری
نه زیړ ے لمر وینی او نه دده د سترګو خمار
سرزرګی غوخ کړو ځان نے غرق په خپلو وینو کښے کړ
سپوږمۍ سر تور کړ ورپسے ژاړی په زار زار زار

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پالنګ ناسته لیلی هغه شان سره تار غوندې وي

او خاني خبر عشق به کله بیا زړه کې د یار خوږ دي

سوال

خدایه! ولې کړم د غنچې سره خندا؟ | که د خوار غریب بلبل سره ژړا کړم یاران

خدایه! ولې ورم د خپل یار ښکلي مخ ته | که د خپل سوي زړګي شم تماشان

خدایه! ولې ویرېږم سنا د لوټ دوزخه | یا که ته مې کړم شروع د حور غلمان

ته مې پوه کړه ته مې پوه کړه نه پوهېږم

چې ژړا ته کړمه خوشحاله او که خان ؟

لیونتوب

یا زه جوړ یم د اهل خلق لیونی دی | یا دوی جوړ دي بس پوهېږم لیونے

ما محسنه وه مستا د دوزخ جنت | څه په بله د بلو نو ځان دي سے (۱)

ورک داستا بد نامه جهان د ځنې نام شه | ورک دا ستا سا عشق کړي زړه په کوانے (۲)

دا شمو لوړه باد خیال جهان ته | چې خپل جهان شي ورک پښیمانے

نه نیسه لوي نه غم نه ورځ نه لوږه | تل سپوږمۍ شباب یار اجان جانانے

د سینا نګ د چېړو په شانې دانګے | خوشحالۍ نے بے پروا جا وردانے

---

(۱) دموږي. (۲) کوانے. مګر د دغه شعر ترتیب ..کبلا بید په ملیبه (یا) و داستا شي ورو پښتو ..ځه مو زنجیرې ده.

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما المرهم ستا دلبر په شان خليږي — خو ډېرمن دي نه ډکال نه د خوانے
زما خلک هم ستا دخلکو په شان سوځي — خو په عشق کښې نه د خپتې په ځانے
زه هم کړم په زلزلے عالم تباه کړم — چه موسکی کړم خوږ ليني با بخښانے
زه هم ورزم عالم خاسے نه تو لجد کړم — چه بيت وانه شي دمينے د توانے
زم(۵) دوزخ جنت لوم ورو وکے نه يم — دوزخيان کړم ستا د ملک په کامرانے
جنتيان کړم بوراکان په باغچو ګرځي — يالولي چه د ګلونو غښني خوانے
زما ملک کښې دولت نشته خوشحالي ده — دي زمزم نه ما شراب سره افغانے
وی باران زما په ملک نه ما په اوښکو — په خندا نه تازه کړم نه په خوانے

مست رنګين شيرين جهان دليوني دے
وربته خاندي دک د مينے ليونے

توبه

په نيني دخيال او چت شوم لجهانه — و دعقل فانوس لاس کښے مے روښانه
له ورځو چه شوم تير فانوس مې پرېښود — په تياره مې نيلے لاره تر نيم اسمانه
د فلک شهزادګۍ ناسته وه باغچه کښې — ما له نے راکړ بيا فانوس ښکلے روښانه
د سپوږمۍ په رڼا تلم مخمور عاشق شوم — خو تيارے راغلے شو په مثال زمانه
چه دستورو د رڼا نه هم او چت شوم — ما کړه قرض په وشغامه له خيال ايمانه

ما د دے په رڼا خپل غليظ خان ولید
په ژړا م سر کړو په ورته له ګريوانه

---

(۵) زم: زه هم.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیل

مالیدلي د فرنګ ښکلي جېزونه (۱) — چه د الانه ئې تر غوږ نګ وهي سینه
مالیدلي محلونه د لندن — جینکۍ مستې ازادې ګل بدن
مالیدلي د اټلي ښېسته ښارونه — سره ئې انګور سره ئې شراب او سره ئې ګلونه
مالیدلي د پیرس ښاپیرۍ ښکلې — په کردار ګفتار خوږې لکه بلبلې
مالیدلي امریکه کښې دي ښارونه — چه ورېځو ته ئې رسي مکانونه
مالیدلي تاج محل غوټۍ د ګلو — د دهلي ښکلي ښارونه د مغولو
خو چه وړینم زه خپل د ختو کوړه — را نه هېر شي محلونه ښېسته نور
دا نرۍ تنګې کوڅې زما د کلي — ور ته څه دي د دنیا ښارونه ښکلي
چه خبر ئې ور د پښتنو سینې لمده شي — د زړه هېر به قول ښایست د بحر و بر شي
خدایه شکر چه پیدا دې له دې قام کړم — د پښتنو د نر وجود دې یو اندام کړم
څه به کړمه د لندن لوې محلونه — د پیرس جونې ښېسته رومي ګلونه

په والله چه له جنته به شم ستون
که فضل پکښې وانه وړم د پښتون

---

(۱) جهازونه .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلې

ته چه ښکلې بې بهانې!　　زما دین زما دنیا
ګلې! ته ګل لالانې　　زما ستورے د سبا
ګلې! ګل دے ګر ګلزار　　ستا د مخه پرے بهار
که چینه ده که ابشار　　ستا خبره ستا خندا
شو حیران پنځل کردار　　چه ستا بت ئې کړ تیار
هغه لوے پروردګار　　ستا په سترګو شو شیدا
ته ئې جوړه کړے حسینه　　ګل بدنه ګل رنګینه
بیائې کړه ستا په جبینه
د سپوږمۍ سپینه رڼا

بهانه

چه ئې عمر په صحرا وی له خزانه ګیله نه که
د ورو وسوسو غوټه چه اوس مې هو سینه نه که
تا وے ماله دالۍ راکړه ما غریبه ته څه وینے
چونګانه غوږې دې تول کړې په دے لاره ستا په څنګه
زما د ونکے شکوړ چینی ګل لاله تر زرغون نه شو
په ما ئې دام مینه وشو بیا له خواره نه ګیله که

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به څه ستا ماړه کړم په څه ستا سترګې رڼې کړم
زه ولاړ کچکول په لاس کښې پکښې بوے زړهٔ او به که

چه ځوانۍ نے ورژیږي او دنیا غوټۍ شي مړاوے
د تاتار کوه قاف حورے بخوا ځه که او څوک څه که

لیونی ورو ورو ورکیږي خان پخپلو ټکرتو وژنی
ستا فراق عشق نے بهانه کړم او مړ څه کا اوس مړ څه که

پلوشه

چه ځواني وو د څه وزیران | وے به ږیږے لوئې لوئې پهان (۱)
قه راته لویه دا د خدای شان | چه نیم لغړ دي او نیم ګنجیان

غرور

که نهٔ وه بلبل نهٔ دی څوک؟ | چه نهٔ وه شمع څه دی څوک؟
که هر ګل بانجه کښې خاندي | په ډېران پراته دی څوک؟
دا چه تے لوګی ته زارے | په دی اور وراته دی څوک؟
هم کوے عشق هم کوے ویره نه | د بونیر د اخره دی څوک؟
غنی او ر سره کړې لوبے | خو خبر تر سه نه دی څوک

---

(۱) لنډې برېت.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

وه تونه راغله پیسه سیر پښتو ایمان خرخیږی
پخوا به چونې خرخیدلې اوس خوانان خرخیږی
ژړا به نه کړم چه غنم جوار ارزان خرخیږی
پرو سکال کورکې خرخیدې سږ بیوپاریان خرخیږی

آدم خاوره کله

په تکلیف کښې دي دوست تکړه آواز
دې لغولو خوږ له وار وسکلې ساز
سوکه زړه م یو ځل اوه آسمان ته کړه
فرښتو ترې نیول نه ده کړه د پرواز
بې پرواز مال عشقه په خندا ځې
آدم خاوره کله ته به څه کړې ناز

کم کوے

چې بې ننګه شي پښتون په سر ئې دا ننګه
تنبیه تنبیه د سخاتي ملا د بانګه
چه په طمع د دنیا کوي وعظونه
خدای دې وچه کړې د دخبیث غرانګه
په والله که وصراپور دې دې پرېږدي
که وېرېږي په دېین د پېښور انګه
کله کله د غني هم قصه اوره
دا م ده وروره دا لوني د ونې څانګه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

د جهان خبرې کوره — بیل به نکړې سپین له توره
اې غني! ګیله ترې مه کړه — شو پرنده د دنیا شبکوره

لوبه

دلرې لرې خلک راغلل تمام — دیدن له ستا د لرې لرې
زما یادیږي ستا وي هره ورځ خبرې — دلبرې دلرې لرې
خوله دې مسکۍ سترګې غمازې — په لچک لچک په هوا ځې
باغ کښې بلبلې سترګې نې وازې — ستا د دیدن شولې موتازې (*)
خدایږو که حورې ستا د نوک وي برابرې
جانان دلبرې دلرې لرې

زما پخوا کښې هم نخرې کړې — چه د نه تبسم هم نعرې کړې
کله خندا کله بڼیرې کړې — زما خوان زړه دې ذرې ذرې کړې
فرښتې ماتې د شیطان کړلې وزرې
ارمان دلبرې دلرې لرې

کله دې هو! کله دې نا وی — کله دې نن کله سبا وی
په ژړا سره سترګې زما وی — موسکۍ رنګینې شونډې ستا دي
کله سوړ کړل شې کله شې د اور بڅرې
جانان دلبرې دلرې لرې

(*) موتازې: محتاجې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

کږے وږے

د سپینو تار کښے لعلونه زه پیمه — په پښتو کښے کړم خبرے عجیبه
د آسمان سیل کړم په ماتو وزرونو — بے جانانه یو وزرے عجیبه
تل ملام یم په زړګی کښے جانانه ستوی — خوشحال زنده له مانه لرے عجیبه
چه یم یو تکے تړلے کړے حیران شوم — خنزے (۱) خړ شوی برابرے عجیبه
نه خوشحال د ناز وړکی نه د نیاز — د غنی حجت دلبرے عجیبه
لیونی د ختو لوتو په ډیری کښے
اکثر توے کړے ملغلرے عجیبه

پلوشے

جو مات ته لاړ په میخانه کوره — په زیان کښے سوداګر شان جانانه کوره
نیته ده لنډ؟ او کاره نه ډیر دی — پوه یم بے نکړے خان له بانه کوره

انصاف

تورے زلفے نے خورے شوے وے په غوږونو — عبادت ته مے نه لاړو شو جومات ته او خداے مے بلو (۲)
د تقسیم په لوږ نے کوره هغه لوے وے شوندګی — مالا عشق د شلو اکو پالو بنایست د سلو

---

(۱) ښخے. (۲) بلډ.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کار دی

لویې ذرې که لږې چه اسرې لوئې لږي
چه خوږ مانتیا ساتي درواز لوئې لږي

مه ښاره مه ژاړه دا به هم تېر شي
هر خوږ که هم ګل شو کوي ګوتې به سهې لږي

زور

خدائې چه پیدا کړ دخانه زور
کړل ئې تر لاندې خیز و نه نسور

سړي ئې اوچت کړ تر نیم آسمانه
بادشاه د هر څه وې بې سړې زور

الله مو که شو حسن پیدا شو
طاقت په ځمکه پریوت نسکور

بادشاه خان تخط

زما ګریوان شلیدلې
ستا شنه قبا مزه کا

زما ډک جام د میو
او ستا همسا مزه کا

چه شپه خلاصیږي توره
دنیا ویده وي نوره

ستا په هوسو کېنې ګوره
خندا زما مزه کا

په ښکلې وخت د سحر
لړې د ملکه بهر

د سوي لوي ځیګر
ورو ورو ژړا مزه کا

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه وړه وان شي نسیم — ته په سجده په تعظیم
ستا بندګي او تسلیم — مستي زما مزه کا
ته د سبا په تمه — زه د دنیا بې غمه
سترګې مې سرې پر نمه
لیونتوب دا مزه کا

نیمې مړې سترګې حیرانې وازې

په ډک جهان کښې ګرځمه یوازې — نیمې مړې سترګې حیرانې وازې
چه ورځ شي خلاصه مابنام راشي — تورې د غم ماتم جامې راشي
دا لړې ستورې سپوږمۍ بې مهره — اوره که د تش ژوند تمامي راشي
کله به بس شي دا راتلل یوازې
نیمې مړې سترګې حیرانې وازې

ما وې سپوږمۍ ته د نور میرمنې ؛ — دیار لیدلې دې تا ، سترګې خوب جنې
موسکۍ شوه پټه شوه په ورېځو — هیڅ حال ونه وې د خپل بدنې
او زه پرېښودم غمګین یوازې
نیمې مړې سترګې حیرانې وازې

ما وې لاله ته د حسن لورې ! — شونډې لیدلې دې تا ، م د دلبرې
شرمنده سر یې ورو ورو کړ ښکته — ما ته یې ونه کړې د یار خبرې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوږه نې پرېښوم غمګین یواځې
نیمې مې سترګې حیرانې وازې

بورا مې ولید د غمه توره   ډېر پرېشانه دې یر کړو کوړه؟
ماوې دیار زلفې دې تالیدلې   څه لټوې رووره! دالو د په لوړه؟

لیونې لاړه اوږه نې پرېښومه یواځې
نیمې مې سترګې حیرانه وازې

لړې مې واورېد د مجنون شور   لړې مې ولید فرهاد نسکور
د شیرین آه راوړ نسیم غیږ کښې   دلیلې روح سوې د غم په اور

پوه شوم روان شوم یواځې
نیمې مې سترګې حیرانې وازې

د فقیرانو غزل

وروره! دې دا جهان یو مکان د فنا
ورته مکړه ژړا ورته مکړه ژړا

ما بنام خاورې شي ګل چه سحر شي پیدا
ورته مکړه ژړا ورته مکړه ژړا

داچه لا نامه د پښو دي دا خاورې ته ګوره
وې د چا شونډې سرې او د چا سترګې توري

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا یې معشوقې وې چه ټپه پخندا
ورته مکره ژړا ورته مکره ژړا

دا مستي یو ساعت دا پستي یو کړۍ
دا سور شال د امیر د فقیر دا شړۍ

دي دا واړه خیالي بې بنیاده دوکا (۱)
ورته مکره ژړا ورته مکره ژړا

هر ذره کړي صدا چه دنیاده فاني
د پرون ښار یو کښې نن ده ویراني

دې یو خوب دا ژوندون دا ځواني یو نشا (۲)
ولې ځې په ژړا ولې ځې په ژړا

خوشحال خان خټک ته

دختکو لویه خانه! (۳) دهمه پښتون سرداره
اې ګګیره دغم جنود پر یوتو مل د کاره!
آنجا چه ته ئې خان وې، آکاروا چه تې امیرو نې
آنجو په ورانیدو ده، آکاروان دې بې مهاره

---

(۱) خدعه، فریبا. (۲) نشه (۳) خوشحال خان خټک (۱۰۲۲ – ۱۱۰۰ هـ ق): = تمرمان، مبارزه، شاعر او لیکوال د ویرو مؤلفاتو سښتن.

A.S.K.B

ستا په اوښکو زرغون شوے ستا په وینو پالل شوے

هغه باغ او غړان پرووت دے بے بلبله بے بهاره

بیا د ننګ تورې تیره کړه بیا ننګیالے دا دیره کړه

شه فنا مروره خانه شه خو لا د ګلیو سالاره

پاوشه

لکه مور چې په بچی انځی خوږے کا — دا پرووت دے په غیږ کښې ښیښه کل جهان

د غنچه مینه ناکه د مور سترګه — که سپوږمی د داولاړه په آسمان

لږ شو خمار پیدا

داسه شراب داسه ګلاب ختے د شباب — ساز د رباب شوم دلبر هم بے حجاب

لږ شو خمار پیدا پیغ دیار پیدا

دا ښکلے خط دا سینه خال څه جمال — لکه هلال جانانه ګورمه د حلال حلال

چه شو خمار پیدا ستا په خیال پیدا

وخت د ملنګ کل و جو، ما تمام او د نظر د — ما ته نه زیان هم کړو لکه سود

چه شو خمار پیدا پیغ دیار پیدا

د زړه د کاروان ورې جانان — دغه م د سے دغه ارمان

چه شی خمار پیدا ستا په خیال پیدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

دومره ښکلي دي زما باڼه ښیسته — چه دیدن لره یې یاران ښیسته
نور یار مې ټینګ په تن باندې ښیسته و — د ده حسن که هم جهان ښیسته
د جادو دوه سترګو مینه ناکو — لیونی ته هم بیکاره شوخان ښیسته

میا جعفرشاه ته خط

بیا را یاد شوې د ملک خوږې خبرې — په پنجره کښې کړم فریاد لکه تنځرې
چرته نوم د ښتین تار چرته میوزړې — چرته یې چترکوله(۱) چرته شکرې
چه یې خوک ماته نن د زمانه لرې — څه که ماته په یکړم د خیال وزرې
دکوټ ساده خراب د چنور دال کړ
په پولاو پسې ستړ شوې چغرې

کلے ورے

زړه مې پسې د چاود خو شنام نکړل نل — هغه په مونږ کا کښې زه په ستړیو باندې
کوږ ونرا چاره دې په ایشولو ترسکه نیزې — ښخه مره په ترچنا هوږي مزه کاندې
مالي د وصال په مبارکو تاب که یې بل — دوره مهذب او بنایسته زما جانان دی

---

(۱) ولد ... دهصدون په (یو. پي) ولایت ... د بخي ... دوبره ... کښې افغان ...
(۲) میا جعفرشاه ... ۱۹۰۲ ع ... صاحب ... سیاسي ... صابر ... دی د سیاسي سیرته ... ادبي سیرت هم لري.

A .S.K B

نن چه د مسکو تې (۱) د بابا په کور داخل شوم
لستوڼې تاخ وکړې، وګوره دا د غني خان دی

پلوشه

پیالې د جانان سکرګې دنیا نهیوا او ښکلو دې کې
د نغږ نه ګلابي شوې وږمې دلوکې

نادانه شیخه! وګوره شراب دي شراب نه
دا دنیا نه ښیې او ښکلې چه کړې ګلالي نرم سینې

پلوشه

ګنهګار د لیونو کښې وګلونه هم یاران
قطار د لیونو کښې دي رولاړ پیغمبران

پروانې غني نکړې کړې سپک تلې که دړنګ
تف! خپه دا جهان اوښکې خپه بود د جهان

پلوشه

حسن په بازار کښې مونا یو دوزخ روان و
پوشاکونه مقدس د مانچسټر (۲) د ململ سپین سادو

ناګاه پرې آوازیو د قبلې د دوه وشو
خه سبحان الله ملا، دا د کوم خه دلیونو

پلوشه

بیګاه خوب کښې خان بو جنت کښې ولیدو
پلاس ورو نیولي د پیڼلې ونه ده پو

دربان چه لته وکړه د دوزخ تا ترین ګوتته
خانخپله کته نه او نه خیږي په پردو

پلوشه

چا ته نه بنایست ورکړ غمګین
چا ته نه غم ورکړ بنایسته

زه نه هم مست او هم هوښیار کړم
هم نې په تخت کړم هم په تخته

---

(۱) پیغلو کې   (۲) دا نظم د وزن د مراعت نه آزاد دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارغه او بلبل (۱)

د خزان دوران ؤ نو سے — وو یو دوه ګلونه سوے
یو بلبل په مړاوے څانګه — نغمے کړے سوے سوے
خدایه! شوکور د غم روکی زړګے زما — شوے شمکوړے په غم سترګے خوږې زما
تازه عشق نوے دلبر نوے شباب — د لاله پیاله کښے سره ګلرنګ شراب
د دنیا د وږو سترګو نه په ډډه — یو با غنچه کښے پټ په غاړه د رباب
د نبیسته ستورو په باغ کښے سپوږمۍ سپینه — کله خاندے کله پټه په نقاب
زه ملشوم ورک شوی یار پسے ژړیږم — په جنت کښے د دوزخ ځغم عذاب

های شوکور د غم روکی زړګے زما
شوے شمکوړے په غم سترګے خوږې زما

یو کارغه چرته راوتی ؤ له کوره — په خزلو کښے ګنډه منبوکه توره
د بلبل ژړا نے تیره شوه تر غوږو — ورووران شو ورته وے کم عقله روږه

وے صنم صنم وے نعرے د غم
مکړه ګیله د ستم له روزی دکی د عالم

کوره خیته چه دی ورته نوے صنم مړه نه کا — خوږے سترګے به د یار د چرما ټنډے ته نه کا
ما به هم د استا په شان په خلافی نهایت شلیدم — زه خو به یا الله کړم خوږم سره نه کا

(۱) دا نظم د وزن د مراعت نه آزاد دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ دی توتان خاندې بلبله دا دنیا دو نشه لیه   نن نصیب دی لوی غونډ شیله (۱) سبا خوږ به نه کا

پرېږده داغم لرونی لکه ما شوم نادان
نه د آسمان دغمه پخلګه یېسے (۲) توتان

پلوشه

یاری ممنه مزه کا   چه دواړه سیال وی
وریځ هم دومره وی   چه خوږ ئے خیال وی
شپه به جنت خدایا   چه دواړه ال وی
خوږ چه زړه وده ښکلے   دومره جمال وی
دقام به مینه مسته   کوڅه لکه لال وی
دالیوسے به هسله   خدایه خوشحال وی
چه لاس او زړه وی دده
تا روڼ مال وی

پلوشه

شین زری شه مدام خوږ دهوسو غوښے   کته باښه همیش خوږ دسیسو غوښے
یا کوه تن اسانی دغنی یاړه شه   خوږ هدکل بازاری د پیسو غوښے

پلوشه

لکه بت بینا نه کا یه یونه شمکوه یم   عشق دا ظلم نے کا وکړے به ما باندے

---

(۱) تماشایاب . (۲) نه دیبے .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني جام د جلالي مخمورۍ پاک کړے   که اب یوتے د عمر بشه سر دا زند ے

پاڅو نه شم

د عاشق مخمورے سترګے   که د یار مستۍ نه شوندا ے

که غوټۍ دی د نرګسو   په سرو کوتو کښې راغونډه ے

رښته

یا بے جرو ونه زه وے   او یا بے پرو مارغه وے

یا د نیم آسمان وے ستورے   یا د سیند د مینځ اوبه وے

یا تنها وے د شبنم زه   نه م پلار نه م نیکه وے

نه م دوست نه م دښمن وے   نه م بد وے نه م ښه وے

د جهان به لوټ جنت وو   که رښته نه وے سرخه وے

خدایه زه به ستا عاشق وم   که ته وے ستا تبه نه وے

عاشقي به بزرګي وه   که عشق وے معشوقه نه وے

رښتیا زه که خپل مالک وم   یا به زه وم یا به ته وے

څي د غږ د سردا وا وره

که غني وے څه به ښه وے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

ستا فراق په ما قیامت کړ　　یاره څه به وي قیامت اوس
ستا په عشق کښې رسوا خو بس یم　　یاره څه به وي عزت اوس
د همه جهان بلبلې　　ستا یو خال نه دې ستایلې
خو د کل صفت پوره کړي　　د کل څه به وي صفت اوس
ستا یو خوږ نظر دلبرې　　ستا یو ده پسټې خبرې
ما ته ملک جنت جنت کړ　　کوره څه به وي جنت اوس
بار (۱) درون جلبل منسې　　ستا د دوو سترګو په تمې

خوار غني لوغړن پروت دې
ستا به څوک کوي صفت اوس

پلوشه

یو ارمان م په زړه راشي کله کله　　شنې لښې دا ورم خیژي له کو کله
ناګهان م د مستۍ چپې لا موکړي　　ناګهانه م سر عقل شي بې کله (۲)
زړه م ونیسي یو پنجه د فرا دو　　کړي نچوړ تر د خودۍ عرق یو خله
زه بې خوده لیونی زړه م آموشي
نه پوهیږي که نې پوهکړې مزار خله

---

(۱) بهر، یعنی دننه بیرون.

(۲) سکل هندي کلمه ده، یعنی عقل م بې انتظام او بې اداره شي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

مراوې سترګې کړه راپورته سترګو ته زما دلبرې

خانده وخانده مسکۍ مشه په رښتیا زما دلبرې

راشه خوا کښې زما کښېنه سر زما په سینه کېږده

د مستۍ په خوب ویده شه پرېږده دا دنیا دلبرې

دا غمونه نه خلاصیږي چې څو ژوندي نه وي خلاص شوي

څه چې پټ ترې یو ساعت شو د یو بل په خوا دلبرې

زه

نه زه فلسفي یم خلکه نه زه لیونی یم

یو غریب بچی زه د پښتون د پلار ګنی یم

واړه مې یاران دي یو دښمن مې هیڅ نه نشته دی

زه د ځان دښمن یم چې د خپل ځان ډېر ترني یم

بعضې ځای کښې خلک بعضې کښې ډېر یم خلکو لوی کړی

خیال مې د سبا دی پیدا شوی پرونی یم

خوښ مې دي ګلونه هم ښکاره نه هم اسونه

خوښ مې نر پښتون دي زه داودي پښتنې یم

نیت مې دی طواف ته د وطن د تورو ختو

ستړی د طواف نه د مکې د مدینې یم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه وم په وطن مین خوتن جلا وطن کړم
زه دسه کل نه شوم ځکه زه تورے مسپیلنے یم
زه ځکه بنیمه او ایمان په تیپر نه خورم
خکه لیونے یم خلکه خکه لیونی یم

پلوشه

په تورو شپه د غم کښے یو څری د رڼا
زړغون په ډیرا کښے نه بیسته بو دلالا
دویړ تور خنګل کښے یوه زړګه په خند
یو څاڅکی دامید د ناامید په دنیا
رنګین د بودی ټال د تور شګو په صحرا
مستی د که خوانی د که دلبر دے که الله

معمیٰ

هم زما خواک دے هم خوړے بنا پکړ دے
هم ذریعه هم متی هم د منزل دے
اوسی په خپه منه کښے راځی په تکلیف
خوښی د ښکلې او د ملګرو حب پرورې دے

پلوشه

ته زما د ما زړګی دارو د غم تعویذ نے
ستا په مینه مستے سترګے خوږ دی عزیز
ستا ښکلو پا پولا اے زما د کلو بستے !
پیته به د خوږ د جنت نه کم نکریږے
ستا راغږ زه به د نرګس غوته ایر سے کړم
ښکلی شهزادګی به واړه کړمه ستا کنیزے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډی چرګ

نن چرګه د انقلاب وهی نعرې ـ قوقو ـ — جوړه ځنت شو د سبا
خونه ځی د جومات نه انګازې د الله هو — ویده پروت دی ملا
بیګا د جمعې شپه وه دیر تالی راغلی وو — خوړه پکښې حلوا
خوشحاله شول طالبان چې ما یې وون لید لی وو — کړه وینس نه دے ملا
پرون یې طالبانو دیر باد رنګ خوړ لی وو — تو انا ست دی په بیدیا
وړه وړکې چینی خوشه وه چه هسم ورته به کړی داړه — را وینس به کړی ملا
هغه بیګا تیاره کښې دیر تیر خوړ لی وو — د موکه کښې د حلوا
الله په نس ئې د زړه درتول پښې پسې کړل ـ او بلو ـ — وه پروت به مصلا
اوس خوګ ورکړه جومات کښې انګازی د الله هو — جهان کښې شو رڼا
لنډیه چرګه زور کړه وا نعرې (*) د قوقو — را وینس به شی ملا

د مالی وزیر ته خط

لویه او بنده زبیره وروره! او زه د آمدن لړی

صیب ولګاوه د مهو کیل په خوله میټر

دا مې یو مشین دے تیز رفتار لکه موټر

(*) یا : وهه .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

صیب ټیکس (۱) به اخلی د بګواښ (*) او د ټیټو — زیات به په غوږ چه د ګړی (+) خوک د لنډ لری

لویه اوبه ده بیره ورووه: او به د آمد لری

صیبه: مالیه کیږده دچایو به چاپینک — لوی به آمدن وی د ټیکس نه دبنانک
داتپوس د نه وی چه خانصیب دی ګډ ملک — اخله ترینه ټیکس آن د صیب (۲) د دیدن لری

لویه اوبه ډ بیره ورووه: او به آمدن لری

کیږ ډیو ټیکس صیبه: په لویو لویو بیرو — ونه کړی معاف کخو د سوآز یا د دیرو
تول عالم به وانی دی دیر هوښیار وزیر و — خیال د خن دیرد د د غریب وطن لری

لویه اوبه ډ بیره ورووه: او به د آمد لری

مانی تحصیلدار کړه صیبه واوره سفارش — ستا به دیر تول کیږی نا به لږ ورزش
د ک بله روپو کړم د سرکار خزانه تش — صیبه: تحصیلدار هر ځای پولا پالنګ بستن لری

لویه اوبه ډ بیره ورووه: او به د آمد لری

خرو

یو م خان لالا دی چه دی نز په سر خپو شانو
یو نه ملخرو دی چه تاکو دی د چور پیانو

یو معتبر خان د حجره تارو باسی کور
ده نه خناور ده د ده د بچو مور

---

(۱) مالیه ـ محصول. (۲) خلک. (*) بګواښ: چیچړے. غنمه جبړے.
(+) ګړی: شهادتنامه، د تحصیل سند.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس نے رټه: مات کړے چا دهٔ د پښتون غرور

کاشکی دده پوهٔ کښے دده د غور پیژوان وُ

منهٔ زما خبرے د چه تاکوے د چوړيانو

يو مستانه خان دے تيزړوړی کښے لټه خيرات کښے

رمی برنام (۱)، ته کړوی دیر کښے کړوی سوات کښے

هلته او پښکال د ماليئے په حوالات کښے

يله د تميز کومد د کارد بد ماشانو (۲)

منهٔ زما خبرے د چه تاکوے د چوړيانو

پو پيسه تهٔ خان دے خبر له چنګ رباب ته

مړ نو کړ به قبض کړی دوړی ورکيئي (۳) خرابه

نه خه دی خوړے شی نه وېستے شی بے جولا به

ورور به زمانه شی دا وروړګی د مارواړيانو (۴)،

منهٔ زما خبرے چه تاکوے د چوړيانو

يو زور پښتون خان د خوښوی نيزه بازی

خوښے دی ښکار هونه د لغړ او د تازی

---

(۱) برنیام پاکستان کښے یو زیارت دی چه کالئ ګرمه په کښے لګی.

(۲) بدمعاشانو. (۳) ورکوی.

(۴) مارواړ د هندوستان د سوراشټر په صوبه کښے د یو خای نوم دی چه خلک په کرور پتیانو مشهور دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو زړه ور ږدي د يوسفزي د محمدزي
هم په قام مين دي هم مين دي په خپلوانو
خو ښې دېر خوړي چه ټاکوي د چوړيانو

پر ليونی خان دی نه په خان دی نه په بل
نه د وړي بو نه پړی ورله نه د ړنځي داچل
نر خلقی ته نړوانی او غل ته وائي غل
خدای بې پروا جوړ کړ پروا نه کړي د خانانو
خو ښې دېر خوړي چه ټاکوي د چوړيانو

درې ژوړې

سوال: خوک نې ته جناب ! خان نې که نواب !
بنګالې د جوسه ده برېتو کښې د وضعدار دې دا مزې د ښار دې
(۱) بنه انګريزي بوټ بنګالې نوې سوټ
هیټ(۲) دې د قره ناک خو جرابې کښې د نې سوړې وينم خټې دې لږ نرې وينم
ځواب: چوپ شه بې وقوفه ! زه يمه مصروفه
زه ټيکه کوم او زه ده بجټونه د چل ول فيس را اوړه اول
مشر د ټو پک تل م جيب وي ډک

(۱) وکيل دعوا، ډاکټر، بهيا (۲) انګريزي خولۍ.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه مې د لال هسې د خبرې چڼچڼک　　　شکر د توپک

سوال:　ته څوک یې حضور؟　　　سوی لکه طور

لاس کښې دې انبوړ د صیبه ته یې جوړ لوهار؟　　　د امزري د ښکار

رنګ دې مرخڼ　　　غوږ دې بڼان

پاکې دې چشمې دې څوکې کښې دې داغونه دي　　　زیړ پشان د غابنونه دي

ځواب:　زه کړم انجکشن　　　تشخیص او اپریشن

لاس کښې مې شفا ده په تندې کښې مې اجل　　　فیس را ورته اول

پاس که د لندن وي　　　یا د امریکن وي

واره ما پوه کړي زه ډاکټر پیدا ایشي یمه　　　شي په سودیشي (۱) یمه

سوال:　ته څوک یې چاچا ! ؟　　　دلې که کوا تا!

چیچې دې د پاپۍ دي نوره ازګین یې بې مقدار　　　د امزري د ښکار

* *　　　* *

خوږ مهین کلام　　　غور دې هر مقام

(خو:)

سترګې دې د مار دي په انه خیبر دلې م　　　شان شوکت دې کم

ځواب:　ډېر کوچنی دې خان　　　کوډ کښې تاوان

لسو بانډې واخیستلو خرڅ یې کړم په شل　　　خپل کوډ ولو تل

دلته چې بېوپار ؤ　　　یار زمونږ ستا پلار ؤ

مونږ بیوده کاله هم مغنې نه واخیستل　　　خپل کوډ ولو تل

---

(۱) وطنی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

دلبر دواړو دلبرانو دے دلدار زما
سردار دواړو سردارانو دے سردار زما

زما پټ کله شغله کښے د سپوږمۍ شې جانان
کله لاله شې کله بیا بنیسته لولۍ شې جانان
کله اهیل کله د سور ګلاب غوټۍ شې جانان
ورته به وایم چه بیا ماسره یو ځای شې جانان
دلبر دواړو دلبرانو دے دلدار زما

یا لمر خانه کښے ځایے سترګے راپورته کړې
سپینه سپوږمۍ شې موسکۍ خوله د جانان لورته کړې
ما په خندا خندا د غم له کنده پورته کړې
دلبر دواړو دلبرانو دے دلدار زما

سردار دواړو سردارانو دې سردار زما

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

لاړه که ځواني شي ده ځواني جانه د تللو شي
لاړه که ښکلي ننګ شي ښکلي ننګ ته دې د بايللو شي
ځکه ژوندون د خلاص شي دی ژوندون د خلاصيدلو شي
واړه دا فاني دي بې فنا د عشق سازونه دي
عشق به تل ژوندی وي څو چې ځمکه آسمانونه دي

دلربا

نه مې پلار رشته نه مې مور — واړه خونه مې تالا
نه زما په غم څوک پوه شو — نه زما په واويلا
دا چې ما ده کومه کړې — څوک دی بې له د ګنا !
دا ګناه ده د فطرت — دا ګناه نه ده زما
خو يو کس مې په دنيا کښې — دی مې پلار هم مور زما
تل زما د غمه ژاړي — سودائي مې ده سودا
نصيحت به پسته ژبه — شکايت هم په خندا
وار خطا لکه د مور شي — په پوهی سختی زما

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکیزه لکه سپوږمۍ ده — د همه خوږ و خوږا (۱)
په ښایست د جنت حوره — په خوبو نو فرښتا (۲)
ما پخپله مینه پټ کړې — له غمونو د دنیا
د جنت د رنګه زیات — دی رنګین دلبر زما
که دنیا کښې وحدت نه دی — ما لیدلی دی چینا (۳)

د الله د نقش کمال دی
مخ زما د دلربا

هی هی زما لیلیٰ

ما وې زما لیلیٰ به ښکلې مسته مسته ګرځي — یو باغ کښې به چندا
ما وې زما لیلیٰ به لکه ګل ترو تازا (۴) — د ګلونو ښیستا
ما وې لیلیٰ شونډې به غوټۍ وي د ګلاب
ښیسته به پرې سازونه ټنګوي لکه رباب
په سوراور د مستۍ به ټکې وي سره کباب
بې تاجه ملکه به وي د حسن د دنیا

د ګلونو ښیستا (۵) هی هی زما لیلیٰ

ما وې د لیلیٰ سترګې به سرې مستې په خمار وي

(۱-۲-۳-) د ضرورت شعري له کبله "ه" په الف لیکل شوي.
(۱) خوږه (۲) فرښته (۳) چینه. (۴) تازه. (۵) ښایسته

A .S.K B

ما وې په سپینه غاړه بې (۱) د سره ګلو نو هار وی

په لاس به ئې کوتخه چه به د نرګس بمبل قطار وی

ورته ښېینه د وېته کښې ښیست پټ او څه ښکاره؟

د ګلو نه ښیستا   مې مې زما لیلیٰ

ما وې زما لیلیٰ ده د لا لا د ستر کو توره

بابا ته دېره څکرانه ده نیا ته ښېره ده د موره

زما د زړه بی بی لیلیٰ بی بی ده د خپل کوره

موسکئ ما ښام وېده شي سحر پاڅي په خندا

د ګلو نه ښیستا   مې مې زما لیلیٰ

نشه په د خیالاتو خوبونه په جهان کښې

محل ته د لیلیٰ مجنون روان شو بیابان کښې

نه باغ و نه بنګله وه لیلیٰ ناسته وه دالان کښې

ښیسته سره تور ئې وه غوجل کښې لوپتها

مې مې زما لیلیٰ   د ګلو نه ښیستا

بمبل د نرګس کوټې د څپیا کې نه چاپیره

په صفا، ریمن (۲) کمیس ئې وه مرکیاړه بار ته تیره

لیلیٰ مینځ کښې لو غیږي شین لوګې تر سینه چاپیره

---

(۱) به ئې . (۲) خیرن غونډ ې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلوبنت خوازه دوستان نه ورانغلی دلا لا

مې مې زما لیلی دګلونه بنیستا

لبنستی نه دخولو دملا په تیر بنکته روان

په زلفو کښې خوقسمه غوټه وے ددیران

سره شونډے سپیره وچې دخندلو په ارمان (*)

مې مې زما لیلی دګلونه بنیستا

پلوشه

دادے وینم دلربا! په مخ کښې ستر ګے — که دحسن ممنډله کښې دنور ګر ګے

دادے وینم دلربا! په خوله کښې شونډے — که دډوحوره دجنت باغ کښې بربنډے

دادے وینم دلربا: ستر ګو کښې نم

په ننګو که دنرګسو دے شبنم

بهار

بلبل ګلزار ته نن په ډیر سینګار راغے — په خمار و ستر ګو کښې نوے خمار راغے

جوړے بهار راغے جوړے بهار راغے — غوټئ شوے پیغلے وخت دبهار راغے

بلبل راریږی نن نه دلدار راغے — خو نه خبر راغا ونه مې یار راغے

غوټئ شوے پیغلے وخت دبهار راغے

(*) نامکمل.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ شراب لوني د نبیست په جام یاره   ورته مرې مرې کړه پوره ته ستړ یا دا میاره
چه دېته روانۍ بیا زما ســلفا میاره   سپوږمۍ م ونه لیدۀ دستا په بام یاره

دا څوک شراب لوني د نبیست په جام یاره

کله دې شراب وکښې کړه سپوږمۍ سوران زما   ورو به بیو وړینه داد جانان زما
وایه چه بنکته شی اوس دادی آسمان زما   چه خوب کښې ودینې تول رنګین جهان زما

کله دی په شراب وکښې سپوږمۍ سوران زما

ځواني له مانه واخله مستی له مانه واخله   دا دوه کلونه سپوږمۍ لیمابانه واخله
په پښو ولونوه وایه جانانه واخله   صدقه دې شم شونډې د دخپل آشنا نه واخله
ځواني له مانه واخله مستی له ما نه واخله   بلبل ګلزار ته نن په ډیر سینګار راغے
جوړې بهار راغے جوړې بهار راغی   چاته سلام راغے چاته دلدار راغے

څونه خبر راغے او نه م یار راغے
په خمار کې ستر ګو کښې نوی خمار راغے

ولې (۱)

څوک دے ماته ووائی   څه ئې شیدا شی څوک؟
څوک چه چاته وخاندی   ولے به خندا شی څوک؟
ستورے د غره څوکے ته   غلے شان بیکار وے

---

(۱) دا شعر غني د خپل وادۀ په شپه لیکلے دے.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینې په ژړا وو ــــه حسن په خندا ووه
ماته موسکو سترګو کښې ښکلې دلربا ووه
ولې څوک زړه وبایلي؟ څــرنګه شیدا شي څوک؟
څوک چه چاته وخاندي
ولې په خندا شي څوک؟

سترګو دمجنون وو ــه او ښکلو دلیلی ووه
ووه په نشه ځواني غم وړو په سودا ووه
ماته موسکو سترګو کښې ښکلې دلــربا ووه
ولې څوک زړه وبایلي؟ څــرنګه شیدا شي څوک؟
څوک چه چاته وخاندي
ولې په خندا شي څوک؟

ورو ورو

ورو رو ظالمه دا چغې نا وړه
ورو رو پرې پښې پرده دانه دی خاوړه
دا خو مستي دی دا خو ځواني دی
سپینې دې کوګې لکه دواوړه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویلې ته

سره په مځکه بانده کېږده — چه په راز پوه د آسمان شې
سترګې ستورو ته کړه پورته — چه په شان پوه د جهان شې
لږ سرښکته په ژړا کړه — چه مزه د خندا واخلې
د دنیا نه ځان راغونډ کړه — چه مزه د دنیا واخلې
د چیلې په کوتکۍ کښې — یو پیاله د شراب واخله
خوله دې وچه په لوږه کړه — بیا مزه د کباب واخله
لیونی زما په شان شه — چه په راز د خودۍ پوه شې (۱)
سر او زړه دې ماشوم کړه — لیونیه چه سړې شې (۲)

مینه او حسن

ستوري ته آسمان کښې یوه ورځ ووې هلال
خدای آدم له مینه ورکړه مونږ له تش جمال
زه به په خندا ورکړم دا خپل نسبت د کمال.
مالکه یو څاڅکې مینه راکړې خمکې په سوال
مینه حقیقت حسن سایه د حقیقت ده — حسن له زوال شته مینه نه لري زوال

(۱-۲) چه د پوه (هـ) او د سړې (ړې)، په مجموع لږ دے تلفظ شي نو قافیه به برخته شي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د کلو لښتې

خدایه زه به د خوشحال ه د جا خنجر به زړه کښې
ستا وفا لا لوغړن کړم بے وفا به و سے لا بنه

موسکۍ شونډې د لښتې د عماد ړون سین دوستي کړے
ستا خندا دشت کو زار دے پہ ژړا بہ وے لا بنه

تجه ژاړ ے زما غم کښے بل غم هم به ما انبار کړے
ستا سودا زه سودائی کړم بے سودا به وے لا بنه

خان م هم خاوره ایرے کړ ته م هم به اودستي کړے
اے زما د کلو لښتې بے زما به وے لا بنه

ځواني

دا بسم الله خدایه: دالیونۍ ده
چه ځواني نښیست دے او ښیست ځواني ده
بود اخوشحال بابا سپین سر کړ پوره
وے خاني توره ده او توره خاني ده
د منان خان همسا د مناني د ملا
دا هم ثاني ده
دا هم ثاني ده

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسته رندي زما   روغه مستي زما

خانداني ده

خانداني ده

پلوشه

د مستې جينۍ نښه ده بنګړي ډير ماتوي

چه لږ، نور مسته شي زړګي ډير ماتوي

ګډې وډې

شوق کښې د وصال   چه مس خوته ورته ډکې شومه

خوله کښې ئې سګرټ و   زما خوله وسوځيدله

راغې د تهذيب باران   په ملک د خوار پښتون

ټول جومات لاهو شو   هم کوټه ئې ټخشيدله

نوې زمانه ده   که د ګلو وصل غواړې

اوس په انګريزۍ کښې   واويلا کوه بلبله

ماسره دې يو نه ټکاره   پيدا شوه بله

بند د لاس انګريز شوې   ګړنۍ وچليدله

تلې د لندن ته مجنون   اوس د رايو زده کي (۱)

او نه ليلى خرخه کړه   موټر کښې ګرځيدله

(۱) کي، کړي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ناست شاعر په کوټ کښې — همغه شان قصې د ګل کوي

شمع سره خاندي — ساقي سره محفل کوي

راشه زما ورور ده — د یار سترګو ته بیتري وایه

ګل و بلبل پرېږده — الجبر او جومیټري(۱) وایه

وایه ستا وجود دې — دوه ایټ د زاویو په شان

ښکلې دې آواز — زما د ریلیو په شان

وړې(۲) "سترد کاربو لیک" — او شوبله د "کترین"

او ښه رنګین د کریم ممین — ستا ښکلې جبین

هېر دې کړه رحمان(۳) سعدي(۴) — غزلې د "بایرن" وایه

"کیټس" او "شکسپیر" ولې — "شیلي" او "ټینې سن" وایه

او زه لیونی خدایه! — کله خاندم کله ژارمه

لا هم پښتو لا هو شوله

نه په ژړۍ وتمه ولاړ یمه

پلوشه

په غمونو کښې خندا کړه — په خندا کښې غم هېر نه کړې

او د دیړ په سودا کښې — په قیمت د کم هېر نه کړې

د وصال په لمغرو کښې — د فراق ستم هېر نه کړې

---

(۱) هندسه. (۲) وایه. (۳) صوفي عبدالرحمن مومند (۱۰۴۲ - ۱۱۲۸ هـ ق) (۴) د پارسي ژبې مشهور شاعر او لیکوال مشرف الدین مصلح بن عبدالله سعدي شیرازي (۶۰۶ - ۶۹۱ یا ۶۹۵ هـ ق)

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

داچه ته ئے سترګو ته خاندې — دده سترګو غم مېړ کړے

د الله الله په شور کښے

چه صنم صنم مېړ کړے

پټوشه

نه خوشحاله دې وفا کړم — نه خفه دے کړم ستم

ژوند يو تال دې چه عزيزي — کله زيړ او کله بم

دا يو دوه ګړۍ ژوندون دے — په خندا خندا ئے تېر کړه

داجهان خدائی جنجال دے

کله وران او کله سم

پټوشه

ژوند او ساز واړه د باد دے — ژوند هغه بويه چه ساز وی

ساز هغه چه سا پکښے وی — سا هغه چه نيازوی

کړے وړے

خوند ورور جانه ډېر کوی خبرے بنوسئ (۱)

دوی وائی لکه شوی دا، مونږ وايو دوه هوسئ

نوم ئے په ګور ګوړ وړی، ببوغيه بی بی. اينی (۲)

ژبه خوږه ګران دے راله ئے وکړاوه ترخی

---

(۱) بنوخئ. (۲) اينی: د شعری ضرورت له کبله په د خ تېلکل شو:

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینا، سکوسه، شمشتي خواره، شکرتاتي ،
تتې سره شوق دې نه نه لکي بنګړیواتي
واني ، وږکیه، کیږنکیه میدون ته بیزه بیزه
سه کښي لوږدے د ږشخومه په ډیپیږه

خاره در نشمه

اے خدایه! عقل راکړه
اے خدایه! پوهه را!
زړګے مضبوط راکړه
او سینه لویه را
سترګے دلمر راکړه
رحم دخان را
بیا تول غمونه دی
دد دنےجهان را
ماته نے په سرکړه
خاره در نشمه

زه به نے وړمه

زه به نے وړمه

یار بها دږا کړه
که همت نه راکوی
غیرتی وروړ راکړه
که غیرت نه راکوی
د سکندره بخت را
د دارا خیال را
مت د خالد کښنے
توره هلال را
اسلام دے پرېږدمانه
خاره دږ نشمه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به نه کتمه

زه به نه کتمه

د شپې خیمه کښې   د عشق شراب را
پاک مل دلارې   لکه ګلاب را
د سپوږمۍ نور راکړه   لوبو کولوله
د بودۍ تال راکړه   جوتو و هلوله
جهان دې پریږده   خمار دې نشه مه

جنت به نه کړمه

جنت به نه کړمه

پلوشه

مخ نه و، قبلې ته لیونې ترې خبر نه وو
سترګې نه وې وازې دا انسان په تماشا

عکس د سپوږمۍ نه د شبنم څاڅکي کښې ولید
خکه په سجده شو د جانان په تماشا

نشته دې د ژوند د خوب تعبیر کتاب کښې نشته دی
سترګې دې کړه پورته د آسمان په تماشا

خدای مکه کښې نشته د منصور د خولې وام واورید
لاړ شه لیونیه ! مشه د خان په تماشا

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بے پروا لکه لولئ وای

بے پروا لکه لولئ وائے — په کلونو کړ خیدلے
او چه تول عمر ماشوم وے — په بلا نه اوریدلے
د دنیا د ورځو وستړکو — بے خبره گرځیدلے
چه په خوله د جانان نه وے — د فراق ورځ بیتے غزلے

بے پروا لکه لولئ وے
په کلونو کړ خیدلے

بے خبره چه آدم وې — د رازونو د خزانه
نا اشنا مجنون وید دوې — د غمونو د لیلیٰ نه
او چه حسن خبر نه وو — د خپل حسن د غرور نکه

دا زما زړه نا اشنا وے
د دے منو بدو د جنگه

بناری

سم سم خان خیر سره راغلے — "دوه دوه پیسې د کلچے (۱) دوه پیسې دی چاه"
سره گرځي کبے چا نسکے خانو به بنار سره دی؟ — خو سرت نا جوړ به نیبو (۲) ناکښې منبه نه دی

---

(۱) په هند کو خیل منزو دبته وائی: منشکوه د دوه پیسې کلچے او دوه پیسې چای خان له راوړه. (۲) نیبو: لیمو

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا قسم دی خان : دودی نمونږ سره به نوش کوے

دنا، ونه وے خان مونږ دغم نه به بے هوش کوے

داسې لاړو دبنیم تاله زوم (۱) نو انتظام کوم

خدایږ ونن د بنار کــــریلا متول په تا تمام کوم

شوره هغه کوټ باند ے دے پروت دسیټ دوکان

هغه سیټ دوکان پسے دی بل دسیټ دوکان

هغه سیټ د کان پسے یو وړوکی شان مسیت دے (۲)

خواکښے یو پیل دے یونانی (۳) لسینږ شان پلیت دے

اخوا دوه کوټے دی یو راځی او یو ورځی

هلته ناست دی کوټ بانا، ے دکان یو ددرزی (۴)

شاته زموږ کورے دے موږ وړخو په بله لاړے

اسی اوتی بیتهی اوسان وینی دکارے

لاړو که غلط شی کوړه دغه خی دکان دے

دلته بنه تیکه جوړیږی الله مهربان دے

---

(۱) خم. (۲) مسجد. (۳) نالی : لښتے (۴) خیاط.

A .S.K B

حوره

خلاص شراب جنت کښې شو نو راغې د حورو ګلو به خندل شو یو باغچه کښې د انګورو
ته تر چترې پته شوې د ګل د بوټي خوا کښې خه مجبور تماشه شو د بلبل په واویلا کښې

راغې د شبنم اشنا ما لیار د باغ غمګین
وې لیدې په ګلو کښې دیو بل ګلاب رنګین

وې شو کار به شوناړ د سر کښې ډیر په مینه ګینوړ
راغله لیلی سره نه د مجنون په سینه ګینوړ

خوب کښې دې جوړ یا چتر د خپلو خوښو ساز وا ورېد
چتر د باغ کوټ کښې دې د زړو وطن آواز وا ورېد

وې لږ وستور وته په مراد ستړ ګو ګورې
د باغ دره ته یاد ګړلې حورې! باغچې نورې

زور ند د دره ستورو نه چه ستا د زړو تمال ځ
پروت چه به د زلفو کښې د منګ په خای هلال ځ

صفحه چه به لږ کښې د ستورو ګرځید لې
یا به د سپوږمۍ شغلو کښې پته ګډ ید لې

حورې: ما هم بوخه د رڼا د غه جهان له
تا سره به زه هم خوا کښې تالا د اچوم خان له

(c) ketabton.com: The Digital Library
A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمگینو سترګو

خوب کښې بابا ولیدم　　مورم پیدا کړم
دسپوږمۍ عکس دې　　زه هم رڼا کړم
قسمت خلق کړې　　ګله په دنیا
ځوانۍ ویده کړم　　راوینې لیلی کړم
غمگینو سترګو
دغم آشنا کړم

مینې شاعر کړم　　او غم دانا کړم
یار لیونی کړم　　بیا ئې آشنا کړم
مرګی ته خاندم　　ژوند ته ژړا کړم
ګله موسکی شم　　ګله ژړا کړم
غمگینو سترګو
دغم آشنا کړم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

علم تشدد

د غضب په نیلي سور شو — د شیرشاه (۱) لمسی با تور
سترګې یې د پښتون سرې شوې — چه نیم اور دی او نیم نور
خوانکړل شنه بریتونه تاو بیا — په مستۍ چتر روان دی
د یار مستې سترګې وینې — بې خبر د جهان دی
مورنۍ دی په سر قرآن بیا — خورنۍ سترګې کړې لې تورې
د بابا پښتنو سترګو — ور ته وکړې قیصې نورې
ای زما د نیکه خوږیه! — ای زما د مینې وروره!
ای د ننګ بابا بچیه! — ای پیدا اله ننګې موره!
سترګې دکړې درناسته — لاس د تش تیرې د څه شو؟
د غضب په نیلي سور شوې — فولادي نغرې دې د څه شوه؟
وې په نوې مستۍ مسته — پاکه وینه د پښتون شوه

وې کوره که لیلی بیا
تش په مینه د مجنون شو

---

(۱) مرکز شیرشاه (۱۵۴۵ع م) د هند د بهار د ایالت په سهسرام کې مړ دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

جدائی

جدائی راغله بیا تکه توره

که لوګی وخوت د عشق له اوره
جدائی راغله بیا تکه توره

بې خودي لاړه زړه مستي شوه
وریته پخپل اور وریته مستي شوه

بلبل ور ورا غی د بوټي خواله
ویل خدای دې د مل شه د خاورو لاله

جدائی راغله بیا تکه توره

تازه پسرلي کښې په ما خزان راغی
ساقي کړه خلاص یو ددې بل ددې راغی

سرې ګل کړ بکته بوی د بوستان شو
مجنون شو خاورې روح د جانان شو

جدائی راغله بیا تکه توره
که لوګی وخوت د عشق له اوره

فلسفه

وا وره فلسفه د لیونتوب د لیوني نه
دا آیت خو نه دې قرآن کښې ما ویلې دې

مرګ او ژوند کې یو د غم او خوشحالي یو دی
ژوند چه تېر شي نو مرګ چا ملته لیدلی دی

زړه لکه دې چا د خوشحالي غم نې شراب دی
تېر نه خصت شي تا خو غم ته نسکور کړې دې

خوند نې جدا د ده نشه یو د دواړو
دواړو کښې خمار د ساقي د سترګو تېلې دی

مرګ کښې پټ دې راز د مرګ ژوند ته په نه پوهیږي
دا آیات خو نه دي خو قرآن کښې ما ویلي دي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فقیرانو سوال

ستر ګو د جانان کښې زما   ښکلي جهانونه دي
وا دے خله دنیا   زه وږے ستا د دنیا نه یم

کوره د فقیر کچکول کښې   تاج د سکندر دے پروت
زه یم د سخیانو   د شومانو ګدا نه یم

زه ئې په غرور درنه   د مینې په نوم غوارم
زه مانګ بے نیازه   ستا د ویر وا ویلا نه یم

هغه مستي غوارم   چه لے مرګ نه شي وژلے
زه دے د غمونو   د بېګا او سبا نه یم

یو د سپوږمۍ خاخکي   ماله تمیک له د جانان را
زه یم د خوبونو   د لالونو ګدا نه یم

تښته د دنیا کې که دے ښې   نو اے امیره!

ستا شوه ستا دنیا

زه وږے د دنیا نه یم

۱۴ جنوري ۱۹۴۱ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

جانان

دوه مینو ستر کو کښې ځکونه په سوونه

ماته ئې جهان د ګکړ د کلونو د نورونو

کوت ئې د ښار بود جنت په جهان را کړ

خوب کښې ژوندون داغ شو ژوندون د خوږ ونو

سینې د سپوږمۍ درنا لیپې دکې دکې

ونوستې (*) تا خاورو کښې زما په قدمونو

رب دې راته وښود پټ د مینې په رازونو کښې

وادې چول غولي کښې زما . ستورې په پلوونو

ساز د حورو او درم ستا د حسن په سازونو کښې

ماته دې رب وښود پټ د مینې په رازونو کښې

رباعي

که تش په عقل وې په لیاقت وې

نه په نصیب وې نه په قسمت وې

شیطان به نن ؤلوې له جبریله

غني به هم لایق د ولایت وې

(*) نوستل : شیندل .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

نه په لیونتوب تر فلسفې کړله څه جوړه　　نه په فلسفه تر څه کړه جوړه لیونی
دا کړه وړه دنیا کړه وړه روانه ده　　بویه د لمر بویه بیه بخت د خوار غني

دا دستور وشاه د وخت تلل د ساز لیدل
سبنه خونیتو لاړې چې دیر و شو کني

پلوشه

مړ ته تو براق دی که سوره د محمد په شان　　مړ چې په کعبه کړه او سیږي د ابراهیم په کښې
مړ لاړ ملکې ته څې چه نیت د دمکې وي　　مړ ته ئې ګلشن د ګې ودې وړاګې نیم په کښې

لیونی

یو بنار روان کړې د نرو نرو کوخودی　　یو خیال روان کړې د ګوټې زړه د تلو سودې
یو سر روان کړې د تکې سوز او تکې ساز　　یو عشق د حقیقت د جوړه د عشقو نو مجاز
یو کوڅه روان کړې د خوبو نو د رنګو نو　　د تو وړ تهمت سو کړې بلبله و کو سره نګو نو
او خانګ لیو ستړې د کې دمستو نه　　وحدت د روان کړې د ګا د لکهابت پرستو نه

او کله لیونتوب فلسفه کړل او صنم واني
او کله د مستی خبرې دیرې په غم واني
سر پاکل غورني مخ د شبنم پرېښوي
او وربل مست خوروي د ستړو غم پرېوتوي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال ځواب د لیونی او ملا

لیونیه ! مینه څه ده؟ — ملا : کوم دیو عاشق دی
کوټنې دي کښې ډیرې — د همو رب خالق دی

لیونیه ! ایمان څه دی؟ — ملا : دا دې پوخ ګمان
دیو خوب په زړه لیډ دی — د وصلونو د جانان

لیونیه ! جنت څه دې؟ — ملا : ستا جنت پټی ده
او زما جنت وصال دې — یو خمار یوه مستي ده

لیونیه ! حور څه ده؟ — ملا : لهره (۱)، د خمار دې
یوه کربنه ده شفق ده — د خندا بربرکی ده

لیونیه ! نشه څه ده ؟ — ملا : دا په سیل واته دی
د مستي رنګین محل کښې — دا واته نوا ته دی

لیونیه ! چه لمونځ څه دې؟ — ملا : خاورې ښکلول دی
د جانان کوڅې ته تلل دی — د امید ارمان کیدل دی

لیونیه ! سجده څه ده ؟ — ملا : خان خاورې کول دی
د مستي د څکلو ما — د یار پښو کښې اچول دی

لیونیه ! ژوندون څه دی؟ — ملا : نه یمه ژوندون

---

(۱) چپه - موج.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زما د خوب لیده دی　　د سبا او د پرون
لیونیه! وصال څه دے؟　　ملا! بنیست کښې دو بیده دی
دا په ستورو کډیده دی　　په سپو رمۍ کښې خوبیدی
لیونیه! حسن څه دی؟　　ملا! لهر د خمار دے
یو موسکی موسکې شان ښاخیال دے　　یو نرے د رنا تار دے
لیونیه! ته نے څوک؟　　ملا! زه دچا ارمان

زه یو ګل د چا د ګوتو
پروت په پښو کښې د جانان

دارالامان ۲۵ فروری ۱۹۴۴ ع

پلوشه

چه بے خودی دیره شی د خودۍ رنګ ورکوی
یا بودا توب له هم د ځوانۍ رنګ ورکوی

غم چه دیر زور ورکړی د خوشحالۍ په شان
دړوندو تارله د رقصانه شه رنګ ورکوی

سترګے چه تشے شی خوبونه دک ورینی
په تش کاغذ مصور مستانه رنګ ورکوی

سحر له شپه ورکوی شپې له سبا ورکوی
د فلسفیانو سره ارنګ دورنګ ورکوی

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

کډې وړې

مچ د زمري سترګې شکوي ماشي د اوښ دینه
خدایه! ستا د عجیبه دنیا توره ده که سپینه

مړ لسو ګیدړو ببر شیر په بونډۍ چرګه کړ
سپوړ شغال په پړانګ دې دغږ څوړ ښکاره خینه

پر یوځي چوارې ته خان ګانه په دتۍ زړو کړې
ښکلې ستا د کوتو جوړه ځوانه نازنینه

ناسته ده د دم دلندن لوړه په سړو وړینمو ګنبې
لوړ د لوې شیرشاه لوڼې په لاس دې لوله خینه

مست مغروره سر د پښتون تیټ سترګې ښکته دي
شرم داسې شرم چه شرمونه شرموینه

پلوشه

که شڼک دې که ږنګ دې
تول رازونیاز دې

که ښایست که مستي ده
یو ناز یو انداز دې

که حسن که نور دی
یو سپین سپین بڅرې

که ګل که یسین دې
یو سوز او یو ساز دې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

روند به څه قصه د دې رنګین جهان د رنګ وکړي
د انیمې مړې ګوتې به څه ستا د طبعې شرنګ وکړي
وچې سپېرې شونډې به په څه ناز او نیاز وکړي
دا غمګینې سترګې به په کومه نشه رنګ وکړي

دپسرلي شپه

د پسرلي شپه وه مسته مستانه — ستوري ئې کېدل د پېړو پښارو بنانه
سپوږمۍ ولاړه وه ښکلې حیرانه — لیونۍ سوال کړه د خپل جانانه
د نام پوهې له د لامکانه را — مستي مې سترګو له د خپله ځانه را
د خپله ځانه یاره! د خپله خپله ځانه — لیونۍ سوال کړه د خپل جانانه
ناګاهه برق شو د رباب د نوره راغې — څه په مستۍ راغې څه په غوږو وراغې
مستي شوه ګونګه مستي ګویا نه — لیونۍ سوال وکړه د خپل جانانه
او لیونۍ چه ویته زړګی کړلړې — دیر په خوار ئې بېخي ځای شو بخرې
نور ډک د ځانه ؤ ډک د جهانه — لیونۍ سوال وکړه د خپل جانانه
د رباب د نوره لاړه بنیست او رنا لاړه — او د جانان مستي جانان له بیا لاړه

لیونۍ پاتې شوه څیرې ګریوانه
د پسرلي شپه وه مسته مستانه

شمله. هندوستان ۷ ستمبر ۱۹۳۴ع

A .S.K B

دعا

دے بے انصافه د زور جهان کښے — دے بے کسے د بیغوره جهان کښے
دے په غریبو نسکوره جهان کښے — سترګے لیدونکے را عقل روښان را

زړه م مین را ربه! زړه م رحمان را

دے د مطلب اوښتکو په دنیا کښے — دے د رهزنکو غونډلو سودا کښے
دے خونړیو هرو سنګلے بلا کښے — مینه بے طمعے را زړه بے ارمان را

سترګے لیدونکی را عقل روښان را

دے د دروغو او تور جهان کښے — دے بے کسے د بیغوره جهان کښے
دے د بدنیتو داور جهان کښے — پاک د ملګنے په شان نیت او ایمان را

سترګے لیدونکی را عقل روښان را

دے بے همته کمزورے دنیا کښے — دے په نفرت تورے تورے دنیا کښے

• •

مرګ چه ترڅ ویرینې دا سے ایمان را

سترګے لیدونکے را عقل روښان را

سر بے پروا مستانه و منصور را — سترګے خاکسارے مینے د نور را
سنګلے هر خیال ایمان د سرور را — زړه د ملنګ را او شان د سلطان را

سترګے لیدونکے را عقل روښان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعري

لږ خیال کړه لږ تال کړه لږ شان د جانان
لږ ننګ کړه غوږ جنګ کړه یو آه د ارمان

لږ نور کړه لږ نار کړه لږ سوز کړه لږ ساز
لږ یار د سپوږمۍ شه د ستورو همراز

لږ کوټ د کعبې کښې لږ ځل د شیراز
لږ باغ لږ باغچه شه لږ تور بیابان

لږ خیال کړه لږ تال کړه لږ شان د جانان

جنډه

سر مې لوګی شه لټا سترګې مې
شونډې مې خاورې ستا د یار شه

قربان ځلمي لتانه قطار قطار شه

ته د خزان کښې یو ګل د بهار یې
د توره شپه کښې ته یو زیړ د سار یې (*)

ته د بهار خوب د ګلي وران یې
ته یو تصویر د پښتون د ارمان یې

ته د پښتون د ناموس او د ننګ نښه
ته د پښتون د سپین ږیري ملنګ نښه

ته زمونږ د ګډ صبر د جنګ نښه
ته یو ګواه د پښتون د مړانې

ته یو تصویر د پښتون د ارمان یې

ته یې د مینې او د زور او طاقت قصه
ته د شهید د مستۍ او د شوکت قصه

ته د پښتون د یو خیال او د نیت قصه
ته یو آواز د مظلوم په آسمان یې

ته د بهار خوب د ګلي وران یې

(*) سار: سهار.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاس به د ګړو پر قوم زه په حصار ننبې	یا به ئې ته په خیبر یا زه په دار ننبې
سرم لوګی شه له تا سترګې م خار ننبې	ته د بهار خوب د ګلې وړان ئې
ته یو تصویر د پښتون د ارمان ئې

مور

دا په سترګو د مریم ګنبې	چه ژړا وه که خندا وه
چه ئې سوړه په صلیب ولیده	د عیسیٰ د زلفو ول
داغه و وایمه تا ته ؟	چه رحیم ئې که رحمن ئې
چه په خاوره ګنبې ګرځې خاوره	د ګلاب ښکلی اوربل
دا مستي وه که معراج وه ؟	دا جهان ئې چه روښان کړ
که د نور دیار د سترګو	دریابونه بهیدل
چه دا کفر که ایمان وه	چه دا زه ئې لیونی کړم
چه دا غم م په خندا شو !	که مستي م وژړل

د ښاپیرو شهزادګۍ

د سپږو زرو محلونه ګنبې په تخت وه دلالونو

او چت د غرور په سرو یې کمال د کمالونو

چا پېژنده تر خندا وه او مستي مشغولا وه	ګلونو وو سره نه وو رنګونه وو رڼا وه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ناسته دې محل کښې شهزادګۍ د ښاپیرو وه
چه جوړه له خوبونو ښایسته نړۍ نړۍ وه

ما وې اې بي دجنت ! زه ستا د در ملنګ یمه
دیر تنګ د دې جهانه دغمونو نه تنګ یمه

لږ پټ مې کړه دغم د توږې سترګو نه محل کښې
زر ورکه دا زړه به شي دستو په غوبل کښې

او سترګې را پورته کړې پستې درنا سپینې
نازکې نازنینې په رنګونو کښې رنګینې

ور وغم پکښې را وخوت لکه لوږ د مابنام
چا ډک کړه له شرابو دسپوږمۍ دښا جام

وې واخله دا محل دا تخت دا تول ساز و سامانه
دغمه پټیږه نشته څوک پټ به شي له ځانه

څه ! پښبوله دجانان دې دا غمه دجهان یوسه
څه ښاښکیه : دا دریاب له یو قطره دارمان یوسه

ته غم ئې ته خندا ته بهار ئې ته خزان
خو مالیدلی خوب کښې دی دحسن یو جهان

چه ډوب به په مستۍ کا نادی ستا غم او ستا ارمان
ما وې سر مې لوګی شه له تا سترګې مې قربان

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه چې د نوی جهان له دواړه شو روان

اے مترنګه د کونکرو! د رباب تال او شرنګ کښې ډوب شه

او اے اور او ورکیه: د لمر په رنګ کښې ډوب شه!

دې رنګ رنګا نیولی یم ما ډیر تلو ته نه پرېږدي (۱)

او ما خپلې وزرے الوتو ته نه پرېږدي

زه

اے د منطق فلسفو ملا! — اے د جنت د قصو ملا!

اے د جزا او قسمت ملا! — اے د دوزخ او جنت ملا!

مکړه ما ته قصے د ژوند — نا ورم ته خو ستا قصے د ژوند

زه نه مالي یم نه خان د باغ — ما ته ته څله کړے داستان د باغ

زه خو د شاتو مچۍ یمه — شات پیژنم او ګل پیژنم

زه یو وړه لولکۍ یمه — سات ته راتلل او تلل پیژنم

زه یو چپه د نسیم یمه — بس یو لمحه د ما بام پیژنم

زه یو قطره د شرابو یم — شونډے پیژنم او جام پیژنم

نو ما ته ته څله کړے داستان د باغ — زه نه مالي یم نه خان د باغ

زه خو د شاتو یوه مچۍ یمه — شات پیژنم او ګل پیژنم

---

(۱) دا شعر نامکمل غوندے دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یوه ورده لولکــئ یمه ساتـ له راتلل او تلل پیژنم

زه خوږ شنک د گوتکو یمه پښې د رقاصې کښې تال پیژنم

زه یو بخرې د سونه یمه

غم پیژنم او وصال پیژنم

تول او تال

په سترگه دے پردے دلیونتوب دی لیونیه:

ته نه پیژنے تول، ته تش تال پیژنے

ته سترگے دلیلیٰ وینے لیلیٰ نه وینے

ته زړه د سیپئ نه پیژنے لال پیژنے

ته وینے د گلاب سترگو کښے سور د ژوند خمار

نه نے جال د جهدو وینے نه نے جنجال پیژنے

اوا د آدم زویه اے ناز بینـــه د الله:

د زړو کالو باب کښے ته یو کال پیژنے

زما او ستا خبرے د ماتی ماښی واده دے

زه تول لیلیٰ وینم ته نے یو خال پیژنے

نه ترک د لوگی ترک یمه د تول د آدم

ته نه پیژنے تول ته تش تال پیـژنے

خو خاص دے دوه لیونو سترگو دپاره

زه جوړبه خپل تصویر کړمه د تکو د غباره

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خرو

تو تو تو خرو: ووه تته تته

ارمان زما لنډۍ له فرنګه شنه جامه کړه کته
خبرې اوس پېښې کوي شمله نې ده بې بته

یو نوې اسلام راغی دخانانو د محلته
چه خوښې نې دي موټر داکوي هجرت د جماعته
تېز ګرځي په پټرولو کله بره کله ښکته
په بله تماخچه ګرځي(*)، ویرېږي د پنډه ته

ووه تته خرو! ووه تته تته

ارمان زما لنډۍ نن په اسلام کړنې دې ننګ
ارمان زما لنډۍ سبز کال کړلی دی بادرنګ
ارمان زما لنډۍ کړنې دي چالونه رنګ په رنګ
ارمان زما لنډۍ په: کله پلن شي کله تنګ
ارمان زما لنډۍ وې کله بره کله ښکته

ووه تته خرو! ووه تته تته

(*) ګرجني ګرځوي.

A .S.K B

ارمان زما لنډه په ! لوړے خیټه د هاتي

په نسل فتح خان او په خویونو جلاتي (*)

ارمان زما لنډه ے زړه کښے زړه کینه ساتي

ارمان زما لنډه ے نن کړي کاروبه خیراتي

زما لنډه ے حاجي شو نه مسکان مې ځنه لته

ووه تته تته خرو ! ووه تته تته

زما لنډه ے غصه دے نن غیرت د مسلمان کتهي

مړو له جنت کتهي ژوندو له د جهان کتهي

زوے له نوکري کتهي او خان له پاکستان کتهي

داستاد رقیب دلال به نن تاله جانان کتهي

په بله تمانچه ساتي ویریږي د پلته

ووه تته تته خرو ! ووه تته تته

ارمان زما لنډه ے چه پنجور لکه زمرے دے

په لنډه کښے سبه د رنده ے د خوکړ بوروے کښے نرے دے

په فکر افلاطون دے په اخلاقو بنا پیرے دے

په عقل لوږ مخین دی خو په ژبه چرچرے دے

ارمان زما لنډه ے دے ډک د چل او د حکمته

ووه تته تته خرو ! ووه تته تته

(*) فتح خان برېڅ او د جلات محبوب او ځنی جلات ته اشاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله : زما لالیه نن د فرنګ نه ګټي خان

الله : زما لالیه هم ګټي مصر هم ایران

ولې نیت مې د کعبې دی خو لندن ته دې روان

هندو دې فیرنګي ته خوږې نه لګي هندوان

ارمان زما لالیه نن نه کوکړې داونه بته

ووه ته ته خوږو ! ووه ته ته

پرون زما لالیه چېرته لاړو په دېران ؟

پرون زما لالیه چېرته خوړل پردي توتان

پرون چې جهان وران ؤ ، و زما لالیه وودان

پرون د چا په دین ؤ چې دا نن شو مسلمان ؟

زما د بنادي مشه ! استاوي غم کښې کومه پته ؟

ووه ته ته خوږو ! ووه ته ته

زما لالیه ! واوره د بونډي لګې د ښکار شم

دښمن ته مې دښمن شه نو زه یار به ستا د یار شم

که خپې د جانان کوې ته زه به ستا د پښو غبار شم

ته خوار شه په وطن نو زه به ستا د سترګو خار شم

که سم نه شو روان چې که به زه د وږمې بنګته

ووه ته ته خوږو ! ووه ته ته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلام

اے په اسلام مینه! اے سیاسی مؤمنه!
نن چه اسلام ستائے ستا یه دے خوګ پرون!
دا مغه مخ دتپوس خونوی شنه پرونه
دا د عقاب پنجے د بنا پیرک درونه
نن د جنت وعدے پرونی دوزخونه
چار بیته هغه زړه خونوی دکی سرونه

اے په اسلام شیدا!
اے سیاسی مؤمنه!

ستر دے برکے بهر برګ دے ایمان دننه
پرون دے خان نه کاته نن دے اسلام ګټی
په خرخ د ننګ د پښتون خپل ننګ او نام ګټی
زما په وینو چا له ایران او شام ګټی
او د شرابو تاجر ساقی او جام ګټی

اے په اسلام مینه:
اے سیاسی مؤمنه!

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خه به وي رب ته خپل ... چه ئي د كوړ دننه

تا د پښتون ستر كوته ... د تيارې جال جوړ كړ

او د جناح د خره ... دې خر د جال جوړ كړ

غلاف كعبې له دې ... د روايت هال جوړ كړ

ماله لندن كښې تا ... نوې هلال جوړ كړ

او د بلا نه دې ... ما ته بلال جوړ كړ

اے په اسلام شيدا!

اے سياسي مؤمنه!

ګلاب نيوي نه شي

چرے د زور زونه

او د رقيب نوكر ... نن ماله يار ګڼي

زاغ نن بلبل ګڼي ... خزان ګلزار ګڼي

منا پيرك جنګ له وړخي ... د شهباز پلار ګڼي

نن په بورا له ګونګټ ... د ګلو هار ګڼي

او د كافر نوكر ... كړي د اسلام پالنه

اے د ګنو وطنه! ... اے د رندو وطنه!

او ګوره شر مښ ته ... كوي د شپون آواز

نن چه بانګونه كوي ... خه ئي كړ پرون آواز

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نفرت کړېکو کښې   د مینے سوز او ساز
پرون عمل د یزید   او نن نامه د ایاز
لږ خو پلا ے سوچ وکړه   زما ساده پښتونه !

اصلي مومن کړه بیل
له سیاسي مؤمنه !

څوک د عیسی په شان؟   مستي د دار اخلي ؟
څوک د نمرود کاله کښې؟   د موسی لار اخلي ؟
څوک د رقیب په محل؟   نوم د دلدار اخلي ؟
څوک تر ټول جهان غورځوي؟   ستړے د یار اخلي؟
غماز لږ وپیژنه!   ایاز لږ وپیژنه!

اے دکنهو وطنه !
اے درند وطنه !

سیل

څه چه لږ سیل وکړو   بره آسمان ته ځو
د دے تیاره له کوره   د نورجهان ته ځو
څه چه مستئ له ور کړو   د بے خودئ وزرے
څه چه جنت ته ځو   څه چه رضوان ته ځو

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

داد خزان تیار دے — کړو به تیار و کښې دې کې
څه چه بهار له ځو — څه چه بوستان له ځو
داد جهان خبرے — داد ملنګ تکورے
تخت تاؤس ته ځو — ماه تابان له ځو
او د رقیب د کوځے — د ربانی نه کوو
مونږ مستانه لیونی — کور د جانان ته ځو
مونږ د جانان د شونډو — شراب څکلی دی
څکه مست مست مجنونان — نن بیابان ته ځو
مونږ یو، بخرے د نور — لرے لیدلی دی
د ګل په شان په خندا — غیږ د خزان ته ځو
راځه چه سیرے کړو — د دنیا ګی قصے
څه چه لږ سیل و کړو
بره آسمان ته ځو

۹ جنوري ۱۹۳۶ع

کلہے وړے

د محمود غمګینے سترګے — ځان له چپل ایاز لټئ (*)
که زما بیګانګی نن — ستا د زړه نیاز لټئ
د لیلی سترګے ژړیږی — د مجنون د سترګو غم کښې

(*) لټئ: لټوي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نرګس مړاوې مړاوې ګوري | د بلبل آواز لټهٔي
راځه وجد څه مستي ده! | چه الله ته ئې آدم جوړ کړ
که معشوق د مینې ساز لره | د عاشق آواز لټهٔي
نه دا غم د فلسفي دے | نه دا رنګ د لیوني دے

د کونګرو شرنګار روان دے
حقیقت د ساز لټهٔي

مسلمان

مسلمان هغه بنده دے | چه شونډې ئې تل موسکې وي
سترګې ډکې د رڼا ئې | له غولے یو به پسې موسکې وي
سپین ایمان ئې لکه تنده | بے دغانه هر څه سیځي
د جانان د دربار وته ئې | زلفې ول په ول موسکې کړي
چه ئې زړه ډک د ارام وي | لکه بیخ د سمندره وي
خوله ئې ډکه د ګلونو | لکه باغ د صنوبر
داسې مست دے سرشار | لکه مینه د کافر
اراده کلکه بے کرکې | لکه څوکه د خنجر
د وجود هر څانګکې ونیه | سره په مینه د دلبر
په سینه کښې ئې رڼا وي | لکه ځرکه د جوهر

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زړا کښې ئې تاثیروي　　په خندا کښې ئې اثر
مست ئې بر په مرغه بردي　　لکه مست د سکندر
د زړه نور ئې لکه شمع　　پرې اوروونه بل موسکي دي

د بلبل د خولې آوازته
داغوټې د ګل موسکي دي

رڼا د شمع کښې د سحر نور راغی

تاو د غرمې لاړ ماسپښيني شو　　لکه د مني يخ باد د سيني شو
سرور د سترګو دير خود زړه کم شو　　او د فراق استاځي يخ د صنم شو
ساز کښې سر د ننن د خاموشۍ خيزي　　د هوش جنګ په کور د بېهوشۍ خيزي
بادشاه شهر د نکۍ شو د خپله کوره　　د شفق سره رنګونه شولړه توره
او: ستارې کښې شهنګ هغه د مابنام نشته　　سرور په سترګو کښې د خيام نشته
پښې د ډهاسره خوبان ئې هغه نه دې　　بانګ د بلال هغه بلال ئې نه دې
په جام کښې کوټ کوټ شراب که کميږي　　سپر د خلاصيږي ګلاب کميږي
او: رڼا د شمع کښې د سحر نور راغی　　باغ د بلبلو ته نوم د باتور راغی
د غوټو سترګو له خيال د خزان راغی　　لړزه مستي لاړه او لړزه ارمان راغی

او د فراق سوره په وصال پريوت
ستوري راوختل او هلال پريوت

۲ مارچ ۱۹۲۹ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

زمانه بخت د شمع بخت دی یا به مړ یا به سوځم
یا به بیخ له دې دنیا ځم یا به پاسیږم په چپو ځم

عجب زه عجیبه لاره عجیبه کاروان روان دے
ماور ته مستی په اوله بیانۍ که زه ځمه او که نه ځم

اګست ۱۹۴۷ء

نن انسان شو د انسان د وینو تږے
نن مجنون شو د جانان د وینو تږے

دا سړے ړوند په سترګو ړوند شو لو د تندے
چه ترپوره شو حیوان د وینو تږے

دا محل د چا باچا د شان او شهنګ دے
که دا پروت دے د بیابان د وینو تږے

دا قصه دیار د کور او استانے ده
که د ظلم یو داستان د وینو تږے

دا سړے نهر چه بنا مار د ته پسخیږي
دا سړے تا او چه کړی جانان د وینو تږے

دا سړے تهر چه لمبه کړی خپلے سترګے
دا سړے خان چه دی دخان د وینو تږے

دا سړے رند چه د آدم په وینو مست کی
دا سړے شه چه کړی آسمان د وینو تږے

لیونیه! د مستۍ باغ ته تر تنبسته
نن د تندے مرے جهان د وینو تږے

تول (۱)

جانه دے د دام نه د تول بچکے! تول!
یا به په دوخانے یاره یا به شي پر دول

یا به قلمه یو سړے یا حق به د لته (۲) واوړے
جانه د دام نه د تول بچکے! تول!

---

(۱) د منګے په شان مزل. (۲) هغه آلے چه غوړی پکښے نیولے شی، او که مو ته دیل کیږی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمان

ما د ګلو باغ کړے د خزان ګښے ‌ ‌ ‌ ‌ د جنت خوب مې لیدلے د هجران ګښے
ما د ځمکے په مخ هغه لال کتلو ‌ ‌ ‌ ‌ چه موندلے شي په برجونو د آسمان ګښے
او زما په ځوانۍ مست په عشق خوږ زړه ‌ ‌ ‌ ‌ فرق و نه کړه په تصویر او په جانان ګښے
زه په خپل ارمان مین دم په تا نه دم ‌ ‌ ‌ ‌ ځکه ګډ تیر ومه په ارمان ګښے
ته چه را غلے ستا د زلفو ارمان لاړه ‌ ‌ ‌ ‌ هغه مستي د مجنون پاتې بیابان ګښے
ما له سود د وصال نه پاتې شو پکښے درک شو ‌ ‌ ‌ ‌ هغه یار چه مې موندلے و په زیان ګښے
زه په غم مست په فراق بانده ملهوشه ‌ ‌ ‌ ‌ مرم د تندے د ګلونو په باران ګښے
پتنګ رووند شو د لمر سپینے رڼا رووند کړه ‌ ‌ ‌ ‌ لولکۍ ګل پسے ژاړي ګلستان ګښے

د ځوانۍ مستي مې شوله ځوانیمرګه
د جنت خوب مې لیدلی د هجران ګښے

بکواس

راځه زما زړګیه یو به ته شے یو به زه ‌ ‌ ‌ ‌ یوه ورځ لولکه او یو ګل د لالا
یو ښه رنګ د غور ځنګ رنګ کا رنګ دستے ‌ ‌ ‌ ‌ شو سور په ملغ په خندا خندا
روان شو جانان له پسه او سر په ډر ‌ ‌ ‌ ‌ په نیاز په خرام په مزا مزا (*)
یا خوب به لے په کټ د لولکۍ کاوه ‌ ‌ ‌ ‌ یا ته به داور او ډکو په رڼا
څو ډوب په قطرے د شبنم ګښے شو ‌ ‌ ‌ ‌ او چت په ملغ په خندا خندا

(*) مزه.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

او د بنده مثال لکه خس دے — تو د شی لوگی وکړی رنا کړی جوړه
لمبه شی وسوځی خاورے ایرے شی — بوره ابی پر ژړا کړی جوړه

دوه خبرے

نن م ماته جانان وکړے دوه خبرے د مستئ
د فقیر کچکول کښے گوره ملغلرے د مستئ
چه زور ئے وکه جمال ئے ماسره په پښو کښے کینوِه
چه به زه ترے کړه ځیدمه لرے لرے د مستئ
د فراق سلو صلو لر بوه لمحه د دیدن بس دے
د غم زد کاله ایرے کړے یو بخرے د مستئ

کهے وړے

څه که نه وینمه سے سترگے خارے — زړه ئے پیژنم د سرو سترگو خمار
نه کعبه م د لیدے نه پرے پیژنم(۱) — نه خو پیژنم لولئ او لاله زار
نه م حورے د لیدے نه ئے غوارم — زه لیدے شم سپوږمئ د رنا تار

(۱) پوهیږم.

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریب خضر ښوند لیواله د چینے کړ — ماله ګوټ را کوی شرنګ دستار
لکه بیخ د سمندر دوب او خاموش دے — دا پروت دے د مستئ بیخ کښے قرار
او پر ته د قرار جرو کښے مستی ده — عجیبه مرګی ته ده عجیبه لار
په نصیب او په تقدیر مِ بړے وکړ — توکل یم شو قسمت مِ د اختیار
په جنت او په دوزخ مِ څه کار نشته — د دے دواړو بره مالیدلے لار
له جزا او د سزا نه بے پروا یم — خو پوهیږم په فراق او په دیدار
که غمونه که فراق وی که دیدار وی — مستول کوی کښل هم د دلدار

په خندا به شی غني په لمبو سور
په دی شنو سترګو که ستا پیرزو شو اور

دنیاګۍ

دنیاګۍ څه ده غم او غوغا څه ده — سوے داور سوز او سودا ده
لیونتوائی یاره خره داده — چا جوړ کړے خیالئ، منبه مشغولا ده

ډالۍ

سترګے دے رنګینے دی نیازبینے دی مهینے
شونډے دے ترسکوے او خبرے دے حسینے

ستا سینه د ساز او دارام یو خزانه ده
څی دم چا شونډه وله ستا کوتے سپینے سپینے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے د حاتم لورے! خزانه د عشق دې لوټ کړله

چاله لپې دې ډکې چاله پېښې پېښې

دا خو د جانان د سترګو رنګ د زړه مستي ده

دے نه جوړ جنت دے او د حورو خولې وینې

تا چه باغ تالا کړ د مالیار کوډله به څه یوسې؟

ته چه زړګی تش کړے نو د یار کوډله به څه یوسې؟

۲۹ جولائی ۱۹۴۶ع

ګلے وړے

پښتنو! تکي جنه، تا ملا بابا دهوکه کړ
راضي شو په پېټي د ګل ګلونه خبر نه شو

او بیا غریبه جیرا د ګلے غوټۍ کله کاؤن
په کې لا اله الا الله دا د تلونه خبر نه شو

منمه د جناح کاکا چه یوځ بنا ناګے راغي
د ډیره د کوټکه د ګولونه خبر نه شو

کوږ لیونی ته په مړه خیټه بودا شو

د خولې او د کوامو د سلسلونه خبر نه شو

قصه

توره توره شپه د هجر ی
توده توده د غم قصه

مست ... صبینه نشه د خوانۍ
سپینه ښبست ... د شبنم قصه

ښکلې ښبیسته د امید دنیا
سپیره زړه د ستم قصه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ او مهين دى نوم د يار ‌ ‌ ‌ ‌ ښکلى پسته د صنم قصه
ماته قصه د پسرلى وکړه ‌ ‌ ‌ ‌ ناورم د دير او کرم قصه
ماته قصه د جانان وکړه ‌ ‌ ‌ ‌ نا ورم د دير او حرم قصه
ماته موسکے مخ را واړوه ‌ ‌ ‌ ‌ پريږده د فضل او کرم قصه
وايه د رحم او نوښه چپل ‌ ‌ ‌ ‌ مکړه د دوران او ستم قصه
زور او اور او شور دا ‌ ‌ ‌ ‌ دا ده ستا د کرم قصه
شرنګ ستا غوږ ښنګ د زړه ‌ ‌ ‌ ‌ دا ده زما او صنم قصه
اور او خوږے سوز او ساز ‌ ‌ ‌ ‌ څه د مستئ څه د غم قصه

ماله خندا خندا راځي
مه کړه دوران او ستم قصه

ګډه وډه

د پرنز زما لالو خوچينى (۱) رانه خراب کړه
ملا پيتى ته تنګ وُ خو فيرنۍ رانه خراب کړه
صاحب هټلر کړ فتح خو نے خيته فتح نه کړه
دے ترشے مسالے هندوستانۍ رانه خراب کړه

---

(۱) صوبه سرحد کښے بوُرى ته چينى وائى. يو وخت چه بوره د پرمټه شوه د بوره بوره پرمټ لرى رشوت او لالچ وُچه دانګريز او د هغه وخت دارو له خوا به د قومى تحريک مفکرينو ورانه سے کيده. غنى دے خبرے ته اشاره کوى.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

او خان لالا م ورک ؤ په اسلام او په ملت
مرید بنه د جناح ؤ خو جینئ رانه خراب کړ
کوږ لیونی به دیر څښې او لوے قاضی ؤ
قصے د آدم خان او دخانئ رانه خراب کړ

څوانه

وران د گلستان دے ابلبله: د پښتون د باغ
نوم د رقیب لیک دی په هر بوټی د مجنون د باغ
خوار و زار څښے دے بے هنره بے کماله دے
غوږ نے دی کا نه لا سونه شل سر کے پرکاله دی
لال د دوب دے ایرو کښے او مرجان پرت دے په خاورو کښے
زوے د شهباز کښې چرړی خوری په سیل د داوړو کښے
پاڅه اخلیه: مستی توره او ایمان واخله
مشرقی مشه او هشه تنگ مشه او نوشه خپل جانان واخله
خار د دشنو بر بیتو شم غلام د غلام زوے ته
پروت په دوسئ کښے ئے که زر څله ځلے ئے ته
توره دے را واخله ننگ پښتو او اسلام پوره ته کړه
لخپلو مستو سترګو دے نامه د غلام بوره ته کړه

A .S.K B

پاڅه ننګیالیه: نن دلبرا دجانان وګټه
نوم د پښتون وګټه ناموس د افغان وګټه
ټول جهان حیران کړه د چل شان په تماشا
اے د احمد(*) زویه! بچیه د شیر شاه!

سلام

نه ساز شو نه سوز شو
بس هسے ژوند تمام شو
نه خوب شو نه شرنګ شو
نه یاد د ګل اندام شو
د اتوره توره شپه راغله
نه ستوری نه سپوږمۍ لری
ځوانی وه لاړه لاړله
یو کوټ او خالی جام شو
یو ستورے د سبا لاړ
سوړ ګل یو لاله و لاړ
سور لمر زیړے زیړے شولو
نرے نرے ماښام شو
قصه د حسن هیره شوه
مزه د مینے تیره شوه
ملا بانګ د سباوے
آخر په سول خیام شو
مستی بے پروائے د ګړه
په خود ګنبے بے خودی ده

(او): ګوره لیونئ هم نن
باد شاه ته په سلام شو

(*) لوی احمد شاه بابا (۱۱۶۰-۱۱۹۶ ق) چې لوی سپه سالار سربېره د پښتو صاحب دیوان شاعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژمي ماښام

اوس د ژمي ماښام — د جړې شپه ده
پوست شبنمي باران — بهر وریږي
غاړه د اور او خیام — شروع قصه ده
د شاعر سره استاد — کښین غزیږي
تنګ او تکور د ژوند — ناز او مستي د جانان
شرنګ د ځوانۍ کښې پټ — شانار د غم دمي
خندا مستي د ساقي — بت پرستي د ساقي
ستیني د (۱) د مرګ سره — د کونګر د شرنګ دمي
اوس د ژمي ماښام — د جړې شپه ده
پوست شبنمي باران — بهر وریږي
یار شروع کړې ماته — د غم قصه ده
کله موسکې شي
کله ژړیږي

(۱) ستيني: ستايني هغه ساندې چه د مرګ په سر نيغې وائي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

هر څه د رب او هر څه د رب
زه یو ماښام له راغلے یم

باغ او انګور میخانه دیار
زه خو یو جام له راغلے یم

مینه مستي او خمار د بل
رقص او خندا او سینګار د بل

ګل او نرګس او ګلزار د بل
زه یے تش دیدار له راغلے یم

زه د لولکے ورے په شان
ګل او غوټۍ او بهار ګورم

زه لکه شمع بلیږمه
ښیښت او مستي د دلدار ګورم

لوے سمندر د مستي له ما
څاڅکي د رنګ راوړے دے

زه پورے دلمر رڼا لټوم
ما هم مشال بل کړی دے

هر څه د رب او هر څه د رب
زه یو ماښام راغلے یم

باغ او انګور میخانه دیار
زه خو یو جام له راغلے یم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربه

اے په نبيست مينه جوړونكى دګلاب ربه!
ستا ښكلے دنيا شوه دخاروى اود قصاب ربه!

اے چه دماشوم سترګے دے جوړے کړے ګل په شان
وړکی اوخوږے خوږے خبرے دبلبل په شان

زړه ئے پاک دبلو دهر خيال او دازاره پاک
پاک لکه شبنم ؤ دګناه او دازاره پاک

تاچه تا نه ټيټ دفرښتو ښکلی سرونه کړل
جوړچه دچا سترګوله تاستوری او ګلونه کړل

تاچه دچا حسن له دخپلو سترګو نور ورکړو
تاچه دخپل خانه چاله مينه او سرور ورکړو

هغه محبوبه ستا آدم نه دے آدم خوړ کے
آ بنيسته ګلاب ستا ګلاب نه دے اور دے اور دے

هغه ستا دلاس ګل پروت په وينو کښے سمسور دے
ستا خليفه ربه! آدم نه دے آدم خور دے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاچه چاله جوړ کړه د حسن او ګلزار قصه
د کړه مشغولا له دے د مینے او دلدار قصه

تاچه چاله ستورے او سپوږمۍ او ماښام جوړ کړلو
تاچه چاله مینه او مستۍ او خرام جوړ کړلو

سترګے نے د ی پټے هغه نن د زهرو پینے څښي
ستا په نامه ربه! نن سرے د سهوو پینے څښي

اوس سترګے ستا دلیدو خوړا !

زه خو ساز او سرور او خمار پیژنم — زه لیلی پیژنم یا ایاز
زه خو غم او غرور او ژړا پیژنم — نه نه جانان پیژنم او نه نیاز
دے نسکور شکور ته د نور قصے ؟ — د جنت قصے د جلال قصے ؟
منږ کوږکے ته د زړه کے قصے ؟ — د ماښام قصے د ملال قصے ؟
زه خو ګل او چمن او شراب پیژنم — زه بهار پیژنم او خزان
زه خو شرنګ او رنګ او کباب پیژنم — نه ګناه پیژنم نه شیطان
دے شکور نه ستا دلید و طمع ؟ — دے نسکور نه تاته د تلو طمع ؟
اوس سترګے ستا دلیدو خوړا — بیا کړه د مینے د طمع
زه خو ساز او سرور او خمار پیژنم — هغه خوړم ربه! چه خکلے شم
زه خو شرنګ او غور ځنګ د ستا پیژنم — او جانان هغه چه لیدلی شم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه خوناز او مکیز مسخره پېژنم — ښکلې خط پېژنم ښکلي خال
زه خو ستړې پسته او خوله سره پېژنم — او نګینه خندا د وصال
دا نسکوره شکوړته د نور قصې؛ — د جنت قصې جلال قصې؛

دا کونکو ته د باتور قصې؛
د پرواز د بنیست او کمال قصې؛

زه ستر ګې خوږې په ارمان پېژنم — او نوي ترورږمي د مابنام
د سره شونډو خندا د جانان پېژنم — د ساقي په سره ګوتو کښې جام
زه خو مستي او مستي او خنده پېژنم — نه ګناه پېژنم نه شیطان

زه خو غم او صنم او ژړا پېژنم
نه دعا پېژنم نه اذان

رباعي

که پتنګ د لمر رڼا نه شي لیدلې — ګنهګار شو که په شمع شو شیدا؛
زره کښې چونګ په ایله د خاورو خلې شي — څنګه ځای کړم کښې دا د نور دریا
ځنګه خنګه په یو کوټ کښې دا جهان او آسمان راځوم
د شبنم څاڅکي کښې ټکړ د سیند کو نعمت د دریابونه ځوم

بیا لا دا د دنیا سره په حساب او کتاب کړي — د رنده ستر ګو باد شاله به زه او غلام دي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

رتبه زمار تبه دمستئ اودخزان رتبه!   اے دتګو دکور کرو دجانانٔ رتبه!
اے دښکلو سترګو دخمار اودارمان رتبه!   اے دکشمالی او خیتو راود ریحان رتبه!
ښکلې ښکلي به یو کوټ کښې دجهان او آسمان واچاو؟
دشبنم غاڅکي کښې ښکله دسیند دنو دوران واچاو؟

۱۳ نومبر ۱۹۴۲ع

یاد دے دی

اے دپښتو سترګو ښاپیریٔ! چه ستا دی یاد که هیر؟
هغه دوزخونه تیراو هغه جنتونه تیر

یو ځغرے نور چه به کړ کل جهان دنوره دک
یو رنګین نظر به غمګین زړهٔ کړ دسرورو دک

ما ته به سپوږمۍ کړے دصبر تسلیٔ قصے
کل به راته کړے ما ښا مې کښې دلولیٔ قصے

حسن ا و ځواني او سپر لي مینه، سپوږمۍ، زه دتهٔ دویو
وصل او مستي جنت جهان او زه او ته دویو

اور، دوجهنم د خوشحال پاسته دساز مسے
لاس نے دجلات وخو کاته نے دایاز مسے

وے به هر نظر کښې دسازونو خزانے پرتے
هره اشاره کښې دعمرونو ترانے پرتے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړونه بټ په نور نکه لیده وي په کاکو کښې پټ
مرګ ؤ په خندا بانګ د ژړګو په نارو کښې پټ

ساز ؤ بېخودي ده سوځېدو د جهان د زړګ ؤ ډرک
زه وومه او ته وې ځکه ستوري اسمان د زړګ ؤ ډرک

وخت ؤ بې حسابه بې پایانه سمندرونو ژوند
پښو کښې جهان پروت ؤ بېنیازه قلندرونو ژوند

خیال به د نسیم په شان ګلونو له مابنام له ته
عقل مرور د حورو سازله او خیام له ته

تن کښې مې زړګے نه ؤ یو لال ؤ د شغلونه ډک
سترګے د هر رنګه، هر اندام د ولولونه ډک

واړه دنیا وه ماته باغچه د دلربا د کوړ
هر ستوری به لاړ ماته ښودله د اشناد کوړ

اے د پښتو سترګو ښاپیرۍ: چه ستا دې یاد که مېر
هغه دوزخونه تېر او هغه جنتونه هېر

۲۷ اکتوبر ۱۹۴۶ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

ما د نغښې پښو کښې شهزاده په ژړا ولید
ما مړیت ته د ژوندون قیمت په دعا ولید

د بې نیازه سترګې مستې د بېخودۍ ډکې
وچې ترې مستي شوې شوې د سپي په پلکې

لا مې سکندر هم غوټلی په سوال ولید
پرتې د منات پښو کښې هم په ذکر بلال ولید
ما د نغښې پښو کښې شهزاده په ژړا ولید
دا مستانه زړه هم د دنیا په سودا ولید

۲۵-اکتوبر-۱۹۳۶ع

ژوندون

دا ژوندون دے دوه ورځے
خلاص به شي او تیر به شي
دا غنی به خاورے شي
ورک به شي او هیر به شي
دا شونډے تو دے خوږے
دا دغم صنم قصے
دا کاروان روان روان
څه به په مخ تیر به شي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنتي ته

ته چې جنت کښې مزې د دنيا لټې
د حورو سترګو کښې دې مو خندا لټې

ته په اسمان ورزمې کښې د ديران لټې
ته په سپوږمۍ کښې تيارې له مکان لټې

ته د عاشقو عاشقۍ او مستۍ نه پېژنې
ليونۍ نه دلربا پرستۍ نه پېژنې

تا دنيا د پاره، مينه د جانان ورکړه
مجنون حلوا کښې، بېخودي د بيابان ورکړه

لاس دې ګدا ورکړ د، بادشاهۍ لاره فقير شوې
يا زما خان، دې ياد کوونده د پير شوې

تول خيته خيته شوې مستۍ او جانان نه پېژنې
تول بد بدېږ شوې، مرګي او ميدان نه پېژنې

زما ميروې، تالې خټه اتوکړې خور شو زما
زما سردارۀ: ته مړ وظيفه خور شوې زما

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسم په هغه رب، چې نه ئې د خلعت دعوه ګیر
چې ئې د حورو غلمانو، د جنت دعوه ګیر

تو هم را واخله، خیته هیره کړه میان ته څه،
ستي پټي شه، په مستئ، کوره جانان ته څه

لښې دوبېړې، په پټي کښې به حلوا کښې یاره
جنت دې بابلو، د تیپرو به سودا کښې یاره

دوسی ګراهه ده، دلوړې نه کاکا جنتي!
تپ زمرې بنه دې، له څرې مرې زما جنتي!

د سامري له زړه بنه ده، ملنګي د موسئ
د زر پرست نه، یار پرست ښه دې زما جنتي:

قسم د حورو په مستئ، او په خنداد یار
قسم په شرنګ او په نسیم، او مشغولا د یار

قسم په ستر کو په بنایست، او په ځوانئ د دلبر
قسم په ساز او په سرود، او په ثنا د یار

ته سجدې زرو ته کړې، ما ته نوم د یار اخلې
شفق کنه کړې، په بدل کښې د ګل خار اخلې

راځه چې زه د ته، جنون او مستي د ښیمه
راځه چې زه د ته، محبوب پرستي د ښیمه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرداري نه کیږي د توهې د مستۍ نه بغیر
الله لیدے نه شي، د حسن پرستۍ نه بغیر

سکندري قلندري، دواړه سره ورغواړي
دواړه مستي او ځوانمرګي، خندا غوړه غواړي

ته خو جنت کښے مزے د دنیا کوړه
بربنډ حوره، او تر سکو نه حلوا کوړه

د شا تو نصرا و کنه، ول د شرابو ډک
نمکین غلمان او ښانک د کبابو ډک

یاره چه شونډه نیني (*)، نو حورے به په څه ښکلوم؟
چه کولمے خالي شي، کوړکوړے به په څه هضموم

واوره جنتي!

جنت یو حال دے، د عشق د مستۍ یو رنګ
جنت یو شرنګ د ګلګرو، د ځوانۍ غورځنګ

جنت نازک دے، د ګل د ارمان سره
جنت ښیسته دے، زما د جانان سره

جنت دریابه، د مینے ارشان دے
هره قطره یے سپوږمۍ، هر څاڅکی جهان دے

(*) نیني، نه دي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

شان او شرنګ

فلسفي:

داسوز او ساز   داشان او شرنګ
یوسوري دوخت   داخیال او رنګ

دا امبن کاروان   داسحر ما بنام
داکوټي او شونډي   او مي او جام
امید او خندا   او ژړا او خیام

داګل دا ساز   داشان دا شرنګ
یوسوري دوخت   داخیال او رنګ

دازور دا زر   دتورو پرق
دعا او ژړا   او دحورو پرق
داپرق دسرو شونډو   مغرورو پرق

داچال او جال   داخیال او رنګ
ارنګ دورنګ   سپاري تهنګ

دابنکلي کاته   په نیاز کاته
دا ورو نازک   په انداز کاته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالړو کښې تا   دسپوږمۍ دمخ
نرګس کښې پټ پټ   د اياز کاته

دامينه رنګينه   داشان اوشرنګ
يوسورې دوخت   دخيال اورنګ

داناچ دلولکو   بهار اوګل
ماښام اوخيام   اوستار اوګل
ګلزار اوچنار   اوخمار اوګل

داسر اوسرور   اوشان اوشرنګ
يوسورې دوخت   دخيال اورنګ

شاعر:

نامرده: ته ستړې ديا نه وينې
دستړګو سره وينې خمار نه وينې

ته تنګ او تکور   اوسرود وينې
مستي اوجنون   ددلدار نه وينې

داسوز اوساز   داشان اوشرنګ
يوتار ددلدار   دخمار اورنګ

داښکلې کاته   په نياز کاته
داورو نازک   په انداز کاته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالړو کښې ، تا ، د سپوږمۍ د مخ
نرګس کښې پټ پټ   دا یاز کاته

دامینه رنګینه   داشان او شرنګ
یو تار د دلدار   داخمار او رنګ

دا ښکلې کاته   په نیاز کاته
دا ورو نازک   په انداز کاته

دا ناچ دلولګو   بهار او ګل
ګلزار او نسیم   او ستار او ګل

سرې شونډې د یار   د سپرلي په شان
ژوندی کړی مستي   اوبهار او ګل

دا سرا و سرور   او شان او شرنګ
یو تار د دلدار   د خمار او رنګ

سپږ دل د ګلاب   او خندا د یار
کاږه کاته   په رضا د یار

انداز د مستۍ   او تول د غم
سرې سترګې او شونډې   زما د یار

دا مست ماښام کښې   د ژوند غوړ خنګ
یو تار د دلدار   او خمار او رنګ

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اوښ کاروان داسحر ماښام
داکوټې اوشونډې اومې اوجام

داتله په امید په ایمان او زور
داتله په مستۍ پرېواته دخیام

داګل اوساز اوشان او شرنګ
یوتار ددلدار دخمار اورنګ

ترانه

نه ماسره زرنه مرجان شته دي
نه ماسره شته دلالونو دېر (۱)
جانانه! جانان دملنګ ئې ته
ملنګ سره وي دسوالونو دېر

ماتاله دالی،(۲) راوړې ده
وطنه! مستي او خواني نها
سره وینه توده او زړګې نر
نرتوب او پښتو او خاني زما

زه خان او جهان په دلبر ږدمه
زه پښو کښې جانان ته خیګر ږدمه

---

(۱) دیری. (۲) دالی: تحفه، سوغات.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه مست داسې مست ننګیالی یمه
فقیر ته کچکول کښې خپل سر بږدمه

زه مست او سرشار او مجنون یم — زه هم دې ننګیالی د پښتون یم
لوګې شه له تا دا ځواني زما — مړتوب او پښتو او خاني زما

زه سر او سر صدقه درکوم
دسترګو د نور صدقه درکوم
زه زړونه او ځواني تالا کومه نن
مستي او غرور صدقه درکوم

ما سر خپل جانان ته بښلی دی — خمار مې رحمان ته بښلی دی
خندا په دلبر لوګې کومه زه — ما هوش بیابان ته بښلی دی
زه جوش او جنون لوګې کومه له یار — زه تمنګ او تکور صدقه درکوم
زه ښیست او مستي ستا په ښوردمه — زه مینه او زور صدقه درکوم

زه ورک لیونی د منصور په شان
لیلی له په تمیک کښې قمر بږدم
زه مست داسې مست ننګیالی
فقیر ته کچکول کښې خپل سر بږدم

خو نه ماسره زر نه سر جانان شته دې — نه ماسره شته د لالونو ډېر
جانانه! جانان د ملنګ نے ته — ملنګ سره وي د سوالونو ډېر

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر او لیلی

شاعر:

دا ژړونه، ون او مستي او خندا زما
دا ځواني او تاوده دي یو دوه ورځې
دا مې سترګو کښې ستا د شونډو رنګ
زور د تور پلو دے یو دوه ورځې

اخر تلونکي هغو تیارو ته یم
چه د ګور تیارو نه راغلی یم
اخر ځم به بیا هغو کوټو له
کومو کوټو چه زه اغولے یم

دا ځواني که د سپرلي ماښام
یو لمحه د ساز یو قطره د نور
دا خندا مستانه حیرانه ستا
یو جهان د رنګ یو ذره د نور

ستا د سترګو جانان مستي وي خوند
ستا د شونډو خوږو او مزو وي خوند
ستا د ګوتو پېتو او ځمو وي خوند
کړنګې د ښت اوبو او حورو وي خوند

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دستر کو بنایست او د شوندو خوند
او دا سوز او ساز او ارمان زما
د نسیم چپه او د گل غوتئ
او مستانه حیرانه جانان زما

دا یو تلونکی تلونکی کاروان دی
یوه قصه ده چه وشوه او تیره شوه
دا یو بنکلی بنکلی تصویر د خیال
یوه تپه وه چه وشوه او هیره شوه

باقی یو مغنه د تیارو جهان
باقی یو مغنه، د ربنا وطن
باقی یو مغنه، خوانی داستان
د خوبونو او د خندا وطن

لیلیٰ:

یوه لپه تر ینه واخله د ک د ریاب د مینی بیبیری(۱)
دا ته ولی په ژړا وې، چه پیاله یم دریاب نه یم؛
تول جهان د نور د ک دی، کله: خان د نور د ک کړه
دا ته ولی په سلګو وې چه سپوږمی او آفتاب نه یم

---

(۱) بمبیری.

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے نایکه! (۱)

اے مالیاره دده چمن!
اے نایکه دده جهان!

اے د نرګس او نسیم ربه!
اے سرداره دده مکان

دا خلیفه او مجنون ستا
ستا د شرابو او حورو خان

دا ستا د ګوتو جوړ ګلاب
ستا د چشمانو مخمورو شان

تا خو جوړ کړے د مینے له
ګل دے کا ته بیابان له

ته خود مینے لیواله وے
تا خو عاشق کا ته خان له

تا خو بنبلو او رحم له
سترګے بنیسته د لیدو کتے

تا خو خمار او خوږ والی له
شونډے د پیژندو کتے

تا خو خپل شان او کمال له
ورکړه موقع د کمال او شان

ځکه دے سترګو دیارلو
ورکړه رڼا د هلال په شان

تا خو په لی دلربا کړه جوړه
ستوري سپوږمۍ او سبا کړه جوړه

تا خو انی مستی ورکړه
تا خو شیرین او لیلی کړه جوړه

خوږ روند او کوڼ شکوره میه
ګل او بهار او جانان نه ږدیم

---

(۱) بادار ـ خښتن .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه دغضب او سرو او ږدک — رنګ او مستی او خمار نه وينم
تاکړ جهان د خندا نه ډک — ماکړ د شور او غوغا نه ډک
تاکړ سرور او مستئ له جوړ — ماکړ د غم او ژړا نه ډک
ماکړ د ورونو په وينو رنګ — ماکړ د خوار د آزاره ډک
ماکړ د ظلم او زور وطن — ماکړ د مرګ د غارو ډک
تاکړ خوانئ او دلدار له جوړ — تاکړ خندا او خمار له جوړ
تاکړ سپوږمئ او ستورو له — ماله پسرلی او يار له جوړ
خو ماکړ د وينو او چړو ډک — ماکړ د سوز او ارمانه ډک
تاکړ سرور او مستئ له جوړ — ماکړ د غم او ژړانه ډک
اے مالياره د دے چمن ! — اے نايکه د دے جهان !
دا دنيا ګئ دے سمباله کړه — دا دنيا ګئ دے په تلوده خان !
ګوره ! علم او زور دے خوری — ګوره ! هنر او شعور نے خوری

نور دے د آدم خور شولو
وګوره ! ورور ته ورور دنے خوري

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

چه خمار مستي ترې وځي   شراب بنې ترخې او به وي
چه سرور د غرور نې نه وي   دا ژوندون ژوندون د څه دي

چه د مینې زړه شي پاتې   لکه ګل وي رژیدلې
یا شغله یوه د نور وه   یا یو موټې د خزلې

چه په ژوند کښې سخته نه دي   لکه بې مالګې طعام
چه په خوله کښې خندا نه وي   لکه ډک د خاورو جام

چه ځواني کښې تکلیف نه وي   لکه پټه میان کښې توره
نه نې برق شي نه شرنګ شي   په زنګونو شي بخوره

چه آرام وي او سمام وي   او یا هې په جایداد وي
خوږ انوم شیریني وي   مړه ترو پرو فرهاد وي

چه نې سر په خندا د وشي   هله خوږ رازو نیاز شي
چه د سپینو تورو جنګ شي   ښکاره هله کښې ایاز شي

ژوند که تش نیرنی تحمل وي   دا خو به هم شي ختلې
که تش نسل زیاتول وي   داغونې هم شي کولې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند نه خیټه نه ماڼۍ دی — نه ډېرۍ د سرو لالونو

نه یاران نه معشوقې دی — نه باغونه نه ګلونه

ژوند خو تله دی په یو مخه

غورځېدل او پاڅېدل دی

تکې سوز او تکې ساز دې

څه خندل دي څه ژړل دي

ژوند په سترګو د عاشق کښې

پلوشه ده د خمار

په صحرا کښې لټول دی

د آشنا د کوڅې لار

حیدرآباد جیل
۱۱/۹/۱۹۴۷ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

مینه مینه مې کوله خبر نه وم
چه د ورځې مازیګر او ماښام هم شته

لکه زرکه د سپرلي وم په چړچو
خبر نه وم د ښکاري سره دام هم شته

دنیا ښېنې بناپیرۍ په بستر پروت وم
خبر نه وم چه رقیب مې په بام هم شته

د ساقي په سخاوت باندې مدهوش وم
خبر نه وم تشنیدنې د جام هم شته

سپینه شمع د محفل په خندا وائي
د رڼا سره د سولو سامان هم شته

دا دیل لیوني ډک د رباب له لاره
آ ورو بل چیرته یو ښکلی مقام هم شته

څو ورځو چه د ملا دروغ معلوم کړو
دې وئي هلته مستي انتظام هم شته

حیدرآباد جیل سند

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت

د ملا عبادت کسب — پاځیدل او کیناستل
د حلوا په ارمانو نو — تل الله الله کول
د ملا مینه عجیبه — په پیتي مینیدل
او د حورو لمغرو ته — د خر چوکو ضنیدل
د صوفي عبادت ویرد دے — سوځیدل او ژړیدل
د رحمن رحیم د نوم نه — رپیدل او ویریدل
د صوفي مینه عجبه — د زړه ګل مراوے کول
بے کناره دریاب د حسن — په کوزه کښے بندول
د زاهد عبادت چړے — سوال منت ژړا کول
په جنت او د دے دنیا کښے — د فایدے سودا کول
د زاهد مینه عجبه — په خپل ځان مینیدل
د دریا سپي جوته کړے — دلربا له ورکول
د غني عبادت مینه — ځان جانان کښے ورکول
د مهینو سترګو شړنګ ته — ګډیدل او خندیدل
د غني مینه عجبه — تول بیلات (*) هیڅ نه ګڼل
دا خپل ځان او جهان واړه — یو خمار کښے ډوبول

(*) بیلات : باپول.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ایلم توتیان

چا بند کړی دی پنجرو کښې　　دا ایلم[1] د سر توتیان

چا عقاب په لاس کېنولې　　د مرز هسې چغولې
چا منصور په سر او سپینو　　او خوږ وباند ے غلولې
چا قسمت په زور تړلې　　د کوډ ئ هسې لوبولې
نن د کومې بادشاهان دی　　سکندر او شاه جهان
خوګ خیولې[2] شي کوږ کښې　　سمندر بې پایان
سیلاب چا دے منع کړے　　په بندونو د شنو شکو
د قسمت په کور کښې نشته　　شمیر د ډیرو او د لږو
بادشاهي لښکرے ارے　　تل د وږو او د تږو
فقیري چه نقیرک وی　　بادشاهي ترې شي قربان
چا بند کړے دے پنجرو کښې　　دا ایلم د سر توتیان
چا سرور په لاس کېنولې　　خوګ مستي شي سو خولې ؟

---

(۱) ایلم: د سوات په سیمو کې یو هسک غر دی. (۲) خیولې: خایولی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بهار ولولے څوک شي — څوک د پښو لاندے کولے ؟
که ګلونه ژوندي مړه کړي — ژوند څکونه شي مړ کولے
چا د بوټین منع کړے — ځنګلونه د ریحان ؟
چا بند کړي دي پنجره کښے — دایلم د سر توتیان
بلبل ناست بندي پنجره کښے — د سپرلي خوبونه وینی
په شپه شپم زیره میدانونه — د نرګس ګلونه وینی
سره ګلاب مست او خندان — د لولو پرونه وینی
ولي (۱) ریبار ته راشه توسه — دا پیغام د غني خان
څوک اچولے شي کوزه کښے — سمندر بے پایان ؟

سزا او جزا

هیڅ په پته دے پوه نه شو — د سزا او د جزا
تا ته یو دے لویه خدایه! — هم خندا او ژړا
څوک بنیسته ځواني کړي خاورے — په یو خیال باندے مین شي
څوک غمونه وینے وښبي — چه په مال باندے مین شي
څوک غوټه په رنګ او تال کښے — په یو خال باندے مین شي
څوک مدهوش په حق او نور — په هلال باندے مین شي

---

(۱) والی.

A.S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخو، ستاسې پوهنې هر چا ته خاندي　　که زهري وي که بلا
هيڅ به پته دې پوه نه شوو　　د سزا او د جزا
څوک به پټو سترګو ډوبېږي　　سمندر کښې د غرور
څوک به تخت لکه فرعون　　ناست دي خاندي په سړو
څوک به مځکه پروت ملنګ وي　　يادوي قيصې د لوړو
څوک به وينه مور خندا نه　　څوک به مينه کښې ژړو
روند قسمت ئې فرق نه کړي　　د فرعون او د موسیٰ
هيڅ به پته دي پوه نه شوو　　د سزا او د جزا
عجيبه ده فرق نشته　　د غرور او د نياز
عجيبه ده بيلتون نشته　　د يزيد او د اياز
عجيبه ده انعام يو دی　　د ټپوس او د شهباز
تا ته واره چغې يو دي　　که د ويرو دي که د ساز
تا ته يو دي لويه خدايه !　　هم خندا ادم ژړا
هيڅ به پته دے پوه نه شوو　　د سزا او د جزا
يو خوا سره ستر کے شاهين　　په پنجره کښې پروت ژړيږي
بل خوا زير ستر کے شغال　　په ځنګلو کښې لوغړيږي
يو خوا ننګ مينه او توره　　وېرېږي سوځي او کيږي
بل خوا چل د موکه د روغ　　راخوريږي زرغونيږي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

آستا غمجنې لا په څه شوې؟ د قسمت او د سزا
ما ته یو دې لوېه خدایه؟ هم خندا او هم ژړا

ماتم

ذلخونه وکې غم له جوړې ستا د استرګې د غم ډکې
څاڅې بڼ بڼه اړ ئې د افسوس او ماتم ډکې
په ژړا باندې چانه دې، سره ماڼۍ آباد کړې
په شیرو باندې چانه دې، مرغیرۍ آزاد کړې

د استا کوتې د پولا دو تش دعازارۍ له نه دی
د استا ستې د مړ اسنې جوړ دې خوارۍ لمنه دی
د استا زور پښتو او تور، ستا د سرې وینې غورځنګ
څه انګلي سره ټیټ شي خو آشنکارې دیر بل رنګ

پاڅه پاڅه څه وکړه ستا د سرې وینې غورځنګ
ته آفت ئې ته غضب ئې د سور تندر یو ګوزار ئې
ستا د لاس قسمت لا سره دې، ورانو جوړونه لا دي کا
ستا په سترګو کښې اجل دې، وګړو له سوځول دوی کا

د زغون د ګور په شانې د احصار خاورې ایرې کړه
د امغږه سره تس نس کړه داغ وړې ذرې ذرې کړه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاڅه وښیه دنیاته د پښتون د بچو ننګ
پاڅه واوره شغال ته . د ویستلو توره شرنګ

پلوشه

زور شومه زور شومه   مسلمان نه شومه
ارمانې ډیر شومه
خوښیمان نه شومه

شاعري

د سکروتو بیخ مې وښکه   سر مې خوږ که په ګړ ولو
ډیر مې سر ونه مې را یاد کړه   یو هم نه دی د یاد ولو
نه ټپه شوه نه چاربیته   نه غزل نه نیمګې شوه
نه قصه شوه نه بدله   نه ساقي شو نه کوکې شوه
شاعري هم یارانه ده   نه په زور نه په زارۍ شي
نه په چل نه په هنر شي   نه په مال نه په خوارۍ شي
شاعري لکه باران دی   کله تنده کړ زهر شي
ناګهانه داسې شړق شي   چه صحرا مې سمندر شي
کله نرم نرم پشم   پوست نازک نازک ښایین

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نسیم په شان مستانه
د مخمل مسے مهین
کله سنه درنه شیبه شي
په اوږده صحرا وړینږی

کله تور باران د ژمی
نه کمیږي نه وریږي
کله شر د پشکال شي
چرته لمر چرته باران

عجیبه لکه دړوند
خه خفه او خه خندان
کله داسے سوکړه راشي
باغ چمن شي کربلا

لا د خاورو وتي نه وي
چه بیا خاورے شي لا لا
کاش چه وي زما په لاس کښے
د وږمے غوفر ښنتے

ما به هر وخت ښکلے ښکلے
سپینے لړے راوستے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما بنام به یم جور رولو — په قبله د بودۍ تال
زه د رخ به یم ستایلو — د اشنا د زنې خال
ولې څه وکړم جانانه — واک د بل اختیار د بل دې
دا په تا مینې سترګې — د دوی نور خمار د بل دې
دا چه ته پرې را ته خاندې — د دې سرې شونډې د ګجار شم
د دوی نیست مستي د بل ده — د دوی سر سینګار د بل دې
(او بس:) دا د دومره واکم بس دې — چه زه ویم د ره غزلې
ته نیسته په پټو سترګو — را ته ګورې غلې غلې
چه سات ګړی مشغول شو — بیا به څو زما بلبلې:

مونږ له توره اوږده شپه ده
دی د ماښام دا دیوې بلې

حیدرآباد جیل
۴-ستمبر-۱۹۳۹ع

ټک

مالې قصه د دروغو تا ته وخوړه قسم
بې وفا ژبې یم هسې تا ته وې صنم صنم
ستا معصومو سترګو وکړه په تکې باندې اتبار
لکه ونیسی ماشوم چه په خندا خندا بناما

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماچه ستا په سرو لبانو قسم وخوړه مابنام
د شرابو په نامه مې درکړ ډک د غاړو جام

ستا معصومو سترګو نه ولباسې سترګې لیدلې
خلکه زړه پکښې روښانه شوې مینې ډیوې بلې

زه وم غل د دوو څاڅکو تا د حسن دریاب راکړ
ما په چل چړنګ د کولو تا د مینې سیلاب راکړ

تا د خپل ایمان په زور زه کافر کړم مسلمان
زما زړه کښې دې کړل خاورې د تکي مه بوتان

ستا د شونډو غلا له لاړ وم خپل ځیګر مې پکښې بایله
د خوارۍ او تکي جمع تول دفتر مې پکښې بایله

جام مې وړې وړې کوټ له ډوب دریاب کښې د سرو شوم
د منصور پېښو له لاړ وم لیونی شوم زه منصور شوم

لیونی نه زړګی یو ور، نازنینو، موسکو شونډو
غلا له ته په داکه واوریدل زړونې وچاوده په منځ

حیدرآباد جیل
۱۲- ستمبر ۱۹۴۸ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

گړے وړے

یاد مِ باندے کړے دے — خیال پخوم پلاو
ځان له سیخکی وریتوم — د زړه داور په تاو
ناست لکه منزری یم — جیلخانه کښے پړے ساو
څوک به تری خدایه! — د قسمت د پیشو میاو
خلاص کړے نه په چل شو — لیوے اونه په داو
ګډ ئے په ګلزار کړ — نصیب بے موسمه لاو (۱)
کوره کشمیری ته — په پښتو کوی دباو

کال چه تشی کونی، بخ
هم مرغی ونی (۲) د تلاو

پلوشه

کعبه جوړه ابراهیم کړه
وایه څوک نوے شو او چت شو؟

زړه جوړه کړے بیر الله
وایه وایه اے ملا!

(۱) لو. (۲) وړمی.

A.S.K.B

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library